

27877

TÜRKİYE'DE EĞİTİM FAKÜLTELERİ MÜZİK EĞİTİMİ
BÖLÜMLERİNDE VIYOLONSEL ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN
YÖNTEM VE TEKNİKLERİN ÖĞRENCİYE YANSIMASI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

(MÜZİK EĞİTİMİ)

A.Gürsan SARAÇ

Şubat 1992

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

Bu tezin Yüksek Lisans Tezi olarak uygun olduğunu onaylarım.

Danışman

Prof. Saadettin ÜNAL

Sınav Jürisi

Başkan : Prof.Saadettin ÜNAL

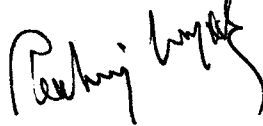
Üye : Prof.Koral ÇALGAN

Üye : Doç.Ferudun BÜYÜKAKSOY

Bu tez Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü tez yazım esaslarına
uygundur

**TÜRKİYE’DE EĞİTİM FAKÜLTELERİ MÜZİK EĞİTİMİ
BÖLÜMLERİNDE VİYOLONSEL ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN YÖNTEM
VE TEKNİKLERİN ÖĞRENCİYE YANSIMASI**

(Yüksek Lisans Tezi)

**A.Gürsan SARAÇ
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Şubat 1992**

ÖZ

Bu araştırmada, “Türkiye’de Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Viyolonsel Öğretiminde Kullanılan Yöntem ve Tekniklerin Öğrenciye Yansımaları”, öğretme durumlarının basamaklarında incelenmiştir.”Viyolonselde uygulanan yöntem ve teknikler öğrenciye nasıl yansır?” problemi değerlendirilmiş, bu konu hakkında ilgili öğretici ve öğrencilerin görüşlerine de yer verilmiştir. Araştırmada genel olarak var olan durumun saptanması amacıyla “betimsel yöntem” kullanılmış; veriler öğreticilere ve öğrencilere uygulanan anketler sonucu elde edilmiştir. Yapılan araştırma sonunda viyolonsel öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklerin öğrenciye genel olarak olumlu yönde “büyük ölçüde” yansıdığı belirlenmiş, ayrıca öğretme durumlarının basamaklarında ilgili soruda seçilen teknikte ve tüm tekniklerde “tamamen” yansımaları önerilmiştir.

Bilim kodu : 5000019
Anahtar kelimeler : Yöntem ve Teknikler
Sayfa adedi : 113
Tez yöneticisi : Prof.Saadettin ÜNAL

THE REFLECTION OF THE METHODS AND TECHNIQUES USED
IN TEACHING VIOLONCELLO TO THE STUDENT AT THE MUSICAL
EDUCATIONAL DEPARTMENTS OF TURKISH EDUCATIONAL
FACULTIES

(Thessis For Master)

A.Gürsan SARAÇ
GAZİ UNIVERSTY
INSTITUTE OF SCIENCE AND TECHNOLOGY
February 1992

ABSTRACT

In this research, the reflection of the methods and techniques used in teaching violoncello to the student at the musical educational departments of Turkish educational faculties, has been examined in detail the steps of teaching situations. The problem of how methods and techniques practiced with violoncello are reflected to the student has been evaluated, ideas of teachers and students related to this subject has also been taken into consideration. In this research, generally "the descriptive method" has been used to determine the existing situation. The data have been got as a result of the surveys carried out to the teachers and students. At the end of this research, the methods and techniques used in violoncello have determined that the reflection to the students is generally in a positive way and "important degree", also in the steps of teaching situations "the entire" reflexion of the related question, chosen technique and all techniques have been suggested.

Science code : 5000019

Key words.....: The Methods and Tecniques

Page Number.....: 113

Adviser :Prof.Saadettin ÜNAL

TEŞEKKÜR

Türkiye’de Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Viyolonsel Öğretiminde Kullanılan Yöntem ve Tekniklerin Öğrenciye Yansıması konulu bu araştırmanın gerçekleşmesinde büyük katkı sağlayan tez danışmanım sayın Prof. Saadettin ÜNAL’a; anketin uygulanmasında her türlü kolaylık ve yardımı gösteren GÜ Gazi Eğitim Fakültesi, MÜ Atatürk Eğitim Fakültesi, DEÜ Buca Eğitim Fakültesi, UÜ Eğitim Fakültesi, SÜ Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümleri öğretici ve öğrencilerine; araştırmanın değişik safhalarında yardımda bulunan sayın Dr.Rıdvan SÜER’e ve sayın Öğ.Gör.Nedim YILDIZ’a teşekkür ederim.

TABLoların LİSTESİ

<u>Tablo</u>	<u>Sayfa</u>
Tablo 1. Araştırma Evreninin Bölümlere Göre Sayısal Dağılımı.....	11
Tablo 2. Viyolonsel Öğretici ve Öğrencilerinin Cinsiyet Dağılımı	15
Tablo 3. Viyolonsel Öğreticilerinin Yaş Dağılımı	16
Tablo 4. Viyolonsel Öğrencilerinin Yaş Dağılımı.....	17
Tablo 5. Viyolonsel Öğreticilerinin Akademik Unvan Dağılımı.....	18
Tablo 6. Viyolonsel Öğrencileri Orta Öğretim Mezuniyet Durumlarının Dağılımı.....	19
Tablo 7. Viyolonsel Öğreticilerinin Kıdem Dağılımı	19
Tablo 8. Viyolonsel Öğrencilerinin Sürekli Kullanabilecekleri Bir Çalgıya Sahip Olma Durumları.....	20
Tablo 9. Viyolonsel Öğretiminde Oturuş ve Tutuşta Öğretici-Öğrencilerin Dikkatlerini Toplayabilme Dereceleri.....	21
Tablo 10. Viyolonsel Öğretiminde Tel Değiştirirken Karşılaşılan Sorunları Gidermek İçin Müzik Kitaplığından Yararlanabilme Dereceleri.....	22
Tablo 11. Viyolonsel Öğretimi Legato Tekniğinin Kavranmasında Öğrenim Eksiklik ve Güçlüklerini Zamanında Düzeltmeyi Uygulayabilme Dereceleri.....	23
Tablo 12. Viyolonsel Öğretimi Detaşe (Detache) Tekniğinin Kavranmasında Nasıl bir Planlama ile Çalışılacağıının Anlatılabilme Dereceleri.....	24
Tablo 13. Viyolonsel Öğretiminde Martele (Marthel�) Tekniğinin Kavranmasında Öğrenme Güçlüklerinin Zamanında Belirlenerek	

Yardımcı Çalgı Metotlarından Yol Göstermede Yararlanma	
Dereceleri.....	25
Tablo 14. Viyolonselde Ses Gürlüğünü Azaltarak Çalmada Bir Önce ve	
Bir Sonra İşlenecek Konular Arasında Amaca Dönük Davranışları	
Kazandırabilme Dereceleri.....	26..
Tablo 15. Viyolonselde Ses Gürlüğünü Aynı Tutarak Çalmada Güven	
Kazandırmak İçin Eşlik Ederek Birlikte Seslendirme Yöntemini	
Kullanabilme Dereceleri	27
Tablo 16. Viyolonselde Ses Gürlüğünü Artırarak Çalmada Algılama	
Düzeyini Geliştirmek İçin Çalışılan Etütleri Ezbere Çaldırabilme	
Dereceleri.....	28
Tablo 17. Viyolonselde Yayın İki Telde Kullanılmasında, Yapılan	
Yanlışlıkları Düzeltip Eksiklikleri Tamamlayabilme	
Dereceleri.....	29
Tablo 18. Viyolonsel Öğretimi Spicato (Spiccato) Tekniğinde Davranışların	
Gözlenmesinde Pekiştireç Verme-Alma Dereceleri.....	30
Tablo 19. Viyolonsel Öğretimi Sotiye (Sautille) Tekniğinde Öğrenilenlerin	
Pekişmesi İçin Çalınan Yapıtlarda (Sonat, Konçerto) Sağlam Bir	
Teknik Kazandırmayı Amaçlayabilme Dereceleri.....	31
Tablo 20. Viyolonselde Pus (Pouce) Pozisyonda Yayı Tele Sürterek	
Çalarken, Çalgıyı Tanyabilme İçin Öğretilen Bilgiler Arasında	
Benzer Ya Da Farklı Yönleri Belirtme Dereceleri.....	32.
Tablo 21. Viyolonselde Pus Pozisyonda Yayı Tele Düşürerek Çalarken	
Öğrenilen Bilgileri Nerede, Ne Zaman, Nasıl Kullanılacağıının	
Anlatılabilme Dereceleri.....	33
Tablo 22. Viyolonselde Flajöle (Flageolet) Tekniğinde, Yapılan Davranışın	
Sonunda Başarı ve Başarısızlık Durumunun Anlatılabilme	

Dereceleri.....	34
Tablo 23. Viyolonselde Titreşimli (Vibratolu) Çalmaya Yanlış Üretilen Seslerde Hemen Uyarıda Bulunarak Öğrenme Eksikliklerini Giderici Bilgileri Verebilme-Alabilme Dereceleri.....	35
Tablo 24. Viyolonselde Pizikato (Pizzicato) Tekniğinde Öğrenemedikleri Bilgileri Hangi Kaynaklardan Yararlanılacağıın Anlatılabilme Dereceleri.....	36.
Tablo 25. Viyolonselde Süslemeli Çalma Şekillerinden Çarpmada Verilecek Ödevin Hazırlanmasında Yeterli Örnekleri Gösterebilme Dereceleri.....	37.
Tablo 26. Viyolonselde Süslemeli Çalma Şekillerinden Mordanda Çalınan Etütlerdeki Sorunları Çözümlemede Yardımcı Olabilme Dereceleri.....	38.
Tablo 27. Viyolonselde Süslemeli Çalma Şekillerinden Trilde Bir Çalışma Metodu Göstererek Çalışmaları ve Gelişmeleri Kontrol Edebilme Dereceleri.....	39..
Tablo 28. Viyolonselde Glisando (Glissando) Tekniğinde Öğrenme Güçlüklerini Göz Önüne Alarak Öğrenilen Tekniği Nerede Kullanacağını Gösterebilme Dereceleri.....	40
Tablo 29. Viyolonselde Teknik Çalışmalar Sonucunda Öğrenilen Davranışları, Etüt ve Yapıt Çalmada İsabetli Kullanmak İçin Öğüt ve Önerileri Verebilme-Alabilme Dereceleri.....	41
Tablo 30. Anaçalgı Viyolonsel Dersinde Uygulanan Yöntemlerde Bir Davranış Kazandırmak İçin İzlenen Yollarda Öğretici ve Öğrencilerin Görüşleri.....	.43

İÇİNDEKİLER

ÖZ	II
ABSTRACT	III
TEŞEKKÜR	IV
TABLoların LİSTESİ	V

GİRİŞ	1
-------	---

BÖLÜM 1

YÖNTEM	11
1.1.Evren ve Örneklem	11
1.2.Verilerin Toplanması	12
1.3.Anketin Hazırlanması ve Uygulanması	13
1.4.Verilerin Çözümlemesi	14

BÖLÜM 2

BULGULAR VE YORUM	15
2.1.Kişisel Bilgiler	15
2.2. Öğretme Durumlarına Dayalı Alt Problem Basamaklarında İlgili Öğretim Elemanı ve Öğrencilerin Görüşleri	21
2.3. Viyolonsel Öğretiminde Uygulanan Yöntem ve Tekniklere İlgili Öğretim Elemanı ve Öğrencilerin Görüşleri	44

BÖLÜM 3

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	49
KAYNAKLAR	65
EKLER	67

EK1

VİYOLONSEL ÖĞRETİCİLERİNİN GÖRÜŞ VE DÜŞÜNCELERİNE YÖNELİK UYGULANAN ANKET, Form: A	E-1
---	-----

EK 2

VİYOLONSEL ÖĞRENCİLERİNİN GÖRÜŞ VE DÜŞÜNCELERİNE YÖNELİK UYGULANAN ANKET, Form: B	E-12
--	------

EK 3

ANKET UYGULAMA İZİN BELGESİ	E-28
-----------------------------	------

ÖZ GEÇMİŞ

GİRİŞ

“Eğitim, insanları belli amaçlara göre yetiştirme sürecidir.”(1) “Çağımızda eğitim sürecinden geçmemiş bir kimsenin, kendi kendine yetişme olanağı bulsa bile, tam olarak yeteneklerini geliştirmesi olanaksızdır.”(2)

Yalın ve özlü anlatımıyla eğitim, “bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak değişme meydana getirme sürecidir.”(3)

“Bu davranış değişmesi, kişinin (öğrencinin) önceden sahip olmadığı yeni ve istenilen davranışlar kazanması, önceden sahip olduğu davranışlardan istenmeyen nitelikte olanları terk etmesi; istenilen yön ya da doğrultuda olupda kusurlu olanları düzeltmesi ve eksik yanları olanları tamamlaması, kazanmış olduğu bazı davranışları istenilen yeterlik veya yetkinlik düzeyine çıkarması biçiminde olabilir.”(4)

“Eğitim, özellikle çağdaş eğitim, bireylerin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yönleriyle birer bütün halinde, en ileri düzeyde yetiştirilmelerini amaçlar.”(5)

Müzik eğitimine gelince “Müzik dili, ses dili olup konuşma dilinden çok evvel kullanılmaya başlanmıştır.”(6)

“Müzik eğitimi: Duygu, düşünceyi tek sesli veya çok sesli olarak anlatma sanatıdır.”(7)

“İnsana, bütün sanatlardan daha büyük bir kolaylık ve etkileme gücü ile ulaşan müziği, -seslerle düşünme, sesler aracılığı ile güzele, yetkine iyiye ulaşma sanatı- olarak tanımlayabiliriz. Müzik aynı zamanda matematiksel bir mantık, disiplin, zamanı kullanma, susma, dialog kurma ve hareket etme sanatıdır.”(8)

“Eğitim amacıyla yapılan müzik öğretime, eğitsel müzik öğretimi diyoruz...”

Müziğin toplumsal ve kültürel önemi ile etkileme işlevi de ancak eğitsel müzik öğretimiyle okulda yönlendirilebilir.”(9)

“Müziğin insanın bireysel, toplumsal, ekonomik ve kültürel yaşamındaki işgörülerinin etkili ve verimli olabilmesi için, insanın yetiştirilmesi, ona bir takım davranışların kazandırılması gereklidir. Modern insan bunu -gelişigüzel kültürlenme- ile değil, -kasıtlı kültürlenme- denilen eğitimle sağlamaktadır.”(10)

Müzik Eğitimi temelde şu boyutlardan oluşur:

“(1) Müziksel işitme-okuma ve yazma eğitimi, (2) müziksel söyleme eğitimi, (3) çalgı eğitimi, (4) müzik dinleme eğitimi, (5) müzik yaratma eğitimi, (6) müziksel duyarlılığı artırma eğitimi, (7) müziksel beğeni geliştirme eğitimi ve (8) müziksel kişilik geliştirme eğitimi.”(11)

“Müzik eğitiminin, müziğin insan yaşamındaki bireysel, toplumsal, kültürel ve ekonomik işlevleri (fonksiyonları) nedeniyle iki türlü tanımlanması mümkündür; (1) Bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla istendik yönde ve kasıtlı olarak müzik aracılığıyla değişme oluşturma süreci, (2) Bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak müzikle ilgili istendik yönde değişme oluşturma sürecidir.”(11)

Çalgı eğitimi, müzik eğitiminin kapsamında davranışsal ve içeriksel açıdan önemli bir boyuttur. Çalgı eğitiminde, çalgının tanınması, çalabilmeye ilişkin temel davranışların kavranması ve davranışların düzenli ve etkin olması beklenir.

Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümlerinde çalgı eğitimini şu başlıklarda toplamak mümkündür.

- a) Yaylı çalgı eğitimi,
- b) Tuşlu çalgı eğitimi,
- c) Mızraplı çalgı eğitimi,
- d) Nefesli çalgı eğitimi,
- e) Şan (ses) eğitimi.

Bu araştırma bireysel öğretim ile viyolonsel çalgısının eğitimini konu edinmiştir.

“Çalgının büyüklüğü nedeniyle, sol elin kuvvetli ve geniş, küçük parmağın uzun olması önemlidir. Bu çalgıya (özellikle yayını kullanabilmek için dayanıklı bir bünye koşuluyla) başlama yaşı on-oniki arasındadır. Fiziki nedenle daha geç başlamakta sakınca yoktur. Çalışma saatleri bünyeyi sarsmayacak biçimde düzenlenmelidir. İyi bir tutuş biçimi vermek çok önemlidir. Bu teknik çabukluğu etkiler.

Yaylı çalgılar ailesinin bir sekizli kalın ses veren çalgısı viyolonsel, solo ve eşlik görevlerinde kullanılır.”(12)

Viyolonselde öğretme durumlarına baktığımızda, “Müzik öğretimi öğrenciyi, kendisi için hazırlanmış olan çevrenin öğeleriyle etkileşerek davranışında müzikle ilgili istendik değişmeyi gerçekleştirmeye yönelik öğrenme yaşantısı oluşturma süreci diye tanımlanabilir.”(13)

“Öğrenciler yalnızca işittikleri şeyleri kolayca unutmaktadır. Oysa bizzat katıldıkları bir etkinlik onların konuyu daha iyi anlamalarına ve kolay kolay unutmamalarına yardım etmektedir.” (14)

“Bir müzik öğretim programı şu ana öğelerden oluşur: (1) hedefler, (2) hedef davranışlar, (3) öğretme durumları, (4) sınama-ölçme durumları, (5) değerlendirme işlemleri’dir.”(13)

“Öğretme durumları, öğrencilerin hedef davranışları kazanmaları için gerekli öğrenme yaşantılarını geçirmelerine olanak sağlamak üzere hazırlanıp düzenlenen ve ayarlanan çevredir...

Öğretme durumlarında öğreticinin başlıca görevi hedef davranışlara ve o davranışların kazandırılacağı öğrenciye göre çevreyi hazırlama-düzenleme-ayarlama ve böylece öğrenci ile çevresi arasında gerekli etkileşimi sağlamaktır. Bu çevredeki bir öğretme sürecinde öğretici tarafından yerine getirilmesi gereken başlıca görevler sırasıyla şunlardır: (1) öğrenciyi öğrenmeye hazırlama, (2) öğrenciye yol gösterme, ip uçları verme, (3) öğrencinin öğrenmeye katılımını sağlama, (4) öğrenciye

pekiştireçler verme, öğrenmeyi pekiştirme, (5) öğrenciye öğrenmenin sonucuna ilişkin bilgi (dönüt) verme, (6) öğrencinin öğrenme eksikliklerini giderme, yanlışlıklarını düzeltme ve öğrenemediklerini yeniden öğretme, (7) öğrenciye öğrendiği davranışın kullanımına ilişkin öğüt ve önerilerde bulunma...”(13)

“Bir eğitim programı genellikle şu unsurlardan oluşur:

1. Amaçlar, ilkeler, açıklamalar;
2. Ders konuları, konuların düzenlenmesi...;
3. Öğretme-öğrenme süreçleri: öğretme-öğrenme yöntemleri, teknikleri, ders araç ve gereçleri;
4. Değerlendirme (süreci).” (15)

“Öğretim süreçlerinde, uygulanacak yöntem ve teknikler, konunun özelliğine ve yetiştirilecek bireye göre değişmektedir. Yöntem, içerikten ayrı değil, davranış değiştirmede, belirlenen amaçlara göre içerikle bütünleşmektedir.”(16)

“Yöntemi, öğrencilerin sorun çözme etkinliklerinde öğretmenin yaptığı bir kılavuzluk yaklaşımı olarak tanımlayan, tekniği ise benimsenen bir yöntemin uygulanışında belirli bir işi özel biçimde yapma yolu olarak düşünen eğitimciler de vardır.”(17)

“Öğretme yöntemi, öğrenciyi hedefe ulaştırmak için izlenen yoldur... Bir başka deyişle, öğretme yöntemi öğrencilere bilgi, beceri ve tutum kazandırılması amacıyla yapılan gözlem, deney, plânlama çalışmaları uygulama ve çalışma tekniklerinin tümünü kapsar.” (1)

“Öğrenmenin, öğrencinin öğrenme çevresiyle aktif bir çaba ile etkileşimi veya öğrenciye 'ne sunulduğu'ndan çok 'öğrencinin ne yaptığı' ile oluştuğu görüşü, yöntemlerin kullanım biçimini değiştirmiştir. Öğretme işinde kullanılacak yöntem ve araçların, öğrencinin dikkatini sürekli tutma, hatırlamasını uyarma, ip

* Ayrıntılı bilgi için bkz. „J.Kagan ve C.Lang, Psychology and Education, s. 139-141.

uçlarını kolayca yakalamasını ve öğrenme işine bizzat katılmasını sağlama gibi işlevleri olmalıdır.” (1)

Mesleki müzik eğitimi yapan kurumlarda, müzik öğretmenliği eğitiminde çalgı öğretimi, öğrencilerin müziksel yaşantıları ve yeteneklerinin değerlendirilmesinde önemli bir süreçtir.

Müzik eğitimi, çalgı öğretimiyle içiçe doğrudan bir bütünlük gösterir. Çalgı öğretimi için gerekli istenen bazı durumlar ise, hem öğretici, hem de öğrenen açısından önemli değişiklik göstermektedir.

Çalgı eğitiminde önce bireye fiziksel açıdan uygun çalgının seçilmesi, daha sonra da sistematik bir eğitime yönelim gerekir. Çalgı eğitimi bir süreç olduğu için, öğrencinin belleme, kavrama, deneme, uygulama ve çalma gibi durumlara en iyi biçimde ulaşması, öğretme durumlarının, öğretim programında sağlıklı bir biçimde uygulanması ve geliştirilmesiyle mümkün olur.

Çalgı öğreniminde, çalgıyı tanıyabilme, çözümleyebilme, deneyebilme, çalabilme, geliştirebilme aşamalarını kavramak esastır. Ancak, bu bağlamda; öğrenme-öğretme iletişiminden çok öğrencinin, müziksel eğitime motifleştirilmiş olması gerekir. Demek başarı, hem anılan aşamaları vermeye, hem de öğrencinin almaya hazır olmasına bağlıdır.

Çalgı eğitimi, “karmaşık davranışlar örüntüsü” olarak da tanımlanmaktadır. Viyolonsel eğitimi için öğrencinin hazır bulunuşluğuna göre, öğretme yöntem ve tekniklerinin etkin bir biçimde uygulanması gerekir. Bu da, öğretme durumlarının geçerliliğiyle gözlenebilir. Bu itibarla yöntem ve teknikler öğretme durumlarında, müfredat programındaki öğretim sırasına göre öğrencilere ne ölçüde yansıyabileceği problemi tespit edilmiştir. Teknikler, çalgı eğitimine dayalı olarak seçilmiş ve öğretme durumlarına belirli ölçülerde dağıtılmıştır.

Böylece şu problem cümlesi oluşturulmuştur:

“Türkiye’de Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Viyolonsel Öğretiminde Kullanılan Yöntem ve Tekniklerin Öğrenciye Yansıması”

Problem cümlesi öğretme durumlarına göre analiz edilerek şu alt problem basamakları bulunmuştur:

Müzik Eğitimi Bölümlerinde;

1. Viyolonsel öğretiminde, oturuş ve tutuşta öğrenmeye ne ölçüde hazırlanılıyor? İlgili öğretim elemanı ve öğrencilerin görüşleri nelerdir?

2.Viyolonsel öğretiminde, yay tekniklerinin kavranmasında ne ölçüde yol gösteriliyor, ip uçları veriliyor? İlgili öğretim elemanı ve öğrencilerin görüşleri nelerdir?

3. Viyolonsel öğretiminde, ses gürlüğü elde ederek çalarken, öğrenmeye katılma ne ölçüde sağlanıyor? İlgili öğretim elemanı ve öğrencilerin görüşleri nelerdir?

4. Viyolonsel öğretiminde, iki telde çalarken, yay tekniklerinde pekiştireçler ne ölçüde veriliyor? İlgili öğretim elemanı ve öğrencilerin görüşleri nelerdir?

5. Viyolonsel öğretiminde, pus(pouce) pozisyonunda ve flajöle (flageolet) tekniğiyle çalarken, öğrenmenin sonucuna ilişkin bilgi (dönüt) ne ölçüde veriliyor? İlgili öğretim elemanı ve öğrencilerin görüşleri nelerdir?

6. Viyolonsel öğretiminde, vibrato, pizikato, glisando ve süslemeli çalma şekillerinde, öğrenme eksikliklerini giderme, yanlışlıklarını düzeltme ve öğrenemediklerini yeniden öğretme ne ölçüde sağlanıyor? İlgili öğretim elemanı ve öğrencilerin görüşleri nelerdir?

7. Viyolonsel öğretiminde, teknik çalışmalar sonucu, öğrenilen davranışların kullanılmasına ilişkin öğüt ve öneriler ne ölçüde veriliyor? İlgili öğretim elemanı ve öğrencilerin görüşleri nelerdir?

8. Viyolonsel öğretiminde, uygulanan yöntem ve tekniklere ilgili öğretim elemanı ve öğrencilerin önerileri nelerdir?

9. Viyolonsel öğretiminde, uygulanan yöntem ve tekniklerin geliştirilmesine ilgili öğretim elemanı ve öğrencilerin görüşleri nelerdir?

10. Viyolonsel öğretiminde, uygulanan yöntem ve tekniklerde kullanılan alıştırma, etüt, yapıt gibi araçların geliştirilmesinde, ilgili öğretim elemanı ve öğrencilerin görüşleri nelerdir?

Buraya kadar sıralanan maddeler öğretme durumlarının basamaklarıdır. Son üç madde ise öğretici ve öğrencilerin görüşlerine, düşüncelerine ayrılan açık uçlu değerlendirme sorularından meydana gelmiştir.

Bu çalışmada öğretici ve öğrencilerin tanınması açısından kişisel bilgilere önemle yer verilmiştir. Düzenlenen ankette birinci bölüm kişisel bilgiler, ikinci bölüm öğretme durumlarına dayalı alt problem basamaklarında öğretici ve öğrencilerin görüşleri, üçüncü bölüm ise viyolonsel öğretiminde uygulanan yöntem ve tekniklerle ilgili öğretim elemanı ve öğrencilerin görüşlerinin alındığı yukarıda anılan son üç maddeden oluşturulmuştur.

Bu çalışmanın gerçekleştirilmesinde hareket edilen noktada önem şöyledir:

Müzik eğitimi bölümlerinde viyolonsel eğitimi, müfredat programında dört yıla dağıtılmıştır. Bu süreçte öğretme durumları ile"varolan durumun saptanması", çalışmanın en önemli kısmıdır.

Bu çalışma müzik eğitimi bölümlerinde viyolonsel eğitimi programlarını geliştirme konusunda, öğretme durumlarının değerlendirilmesi açısından da belli bir temel oluşturmayı öngörmesiyle bilimsel bir önem taşımaktadır.

Ayrıca, viyolonsel öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklerin uygulanması, kullanılan yardımcı araç-gereçler ve bunların geliştirilmesi konusunda

öğretim elemanı, öğrencilerin görüş ve düşüncelerinin istenmesi de bu araştırmada program oluşturma açısından ikinci bir önem taşımaktadır.

Bu araştırmada hareket edilen ve gerçekleştirilmesinde dayanılan temel sayıtlar şunlardır:

1.Araştırmanın kapsadığı eğitim fakültelerinde viyolonsel öğretim programı aynen uygulanmaktadır.

2.Ana çalgı viyolonsel dördüncü sınıf öğrencileri, öğretim programında, öğretme durumları hakkında görüş ve düşünce belirtme yeterliliğini temsil edici niteliktedirler.

3. Anketin uygulandığı kişilerden alınan cevaplar samimi ve gerçeği yansıtır niteliktedir.

Bu araştırmanın gerçekleştirilmeside hareket edilen noktada sınırlılıklar şunlardır:

1. Türkiye Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde uygulanan viyolonsel öğretim programıyla sınırlıdır.

2. Ana çalgı viyolonsel öğretim elemanlarının uyguladığı yöntem ve tekniklerle sınırlıdır.

3. Araştırma, viyolonsel eğitimine genellikle ileri yaşta başlayanlara yöneliktir. Bu yüzden konservatuarlar kapsam dışında tutulmuştur.

4. Problem ve alt porblem konularının tümü hazırlanan ankete soru olarak yer almıştır. Ankette bulunmayan görüş ve eğilimler, araştırmanın kapsamı dışında tutulmuştur.

5. Bu araştırmada düzenlenen ankette viyolonseldeki yöntem ve teknikler bir bütün olarak düşünülmüştür. Uygulanan teknikler çalgıya dayalı olarak seçilmiş ve öğretme durumlarının basamaklarında, öğretim programındaki sıra dikkate alınarak her basamak bir kaç soru ile sınırlandırılmıştır.

6. Bulgular, gerekli verilerin önemli bir kısmını toplamada temel araç olarak uygulanan anketin geçerliliğiyle sınırlıdır.

İlgili Araştırma ve Yayınlar bölümünde araştırma problemiyle ilgili literatür tanıtılmaya çalışılmış, çalgı eğitimiyle kısmen ya da kapsamlıca ilgili olan, bireysel olarak gerçekleştirilen çalışmalar incelenmiştir.

Rıdvan SÜER tarafından 1980’de sonuçlandırılan “Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Öğretim” adlı araştırmada, müzik öğretiminin en önemli ögesi olan müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda uygulanmakta olan öğretim programı program geliştirme öğelerine göre değerlendirilmiştir.

Nedim YILDIZ tarafından 1986’da sonuçlandırılan “Müzik Öğretmeni Yetiştiren Yüksek Öğretim Kurumlarında Anaçalgı Keman Eğitiminin Programlar Yönünden İncelenmesi” adlı araştırmada çalgı eğitimi ve keman öğretim programları incelenerek, çağdaş eğitim programlarına uygunluk derecesi araştırılmıştır.

Bu araştırmada kullanılan tanımlar şunlardır:

Legato (it.)	- Bağlı çalış.
Détaché (Er.)	- İterek çekerek “staccato” olmadan çalma.
Martellato (İt.)	- Vurgulu ve kesik çalış.
Spiccato (İt.)	- Yaylı çalgılarda, notalar arasında yayı kaldırarak kullanmak, sıçratarak çalış.
Sautillé (Fr.)	- Yayı sıçratarak çalış.
Sonata (İt.)	- Bir beste türü
Concerto (Fr.)	- Bir sazın teknik özelliklerini göstermek üzere yazılan senfonik eserlerdir.
Pouce (Fr.)	- Viyolonselde baş parmağı kullanarak çalış.
Flageolet (Al.)	- Doğuşuk ses.
Vibrato (İt)	- Titrek, titreşimli.
Pizzicato (İt.)	- Yaylı çalgılarda telleri parmakla çekerek çalış.

Mordant (Fr.) - Dokunma, bir ezgi süsü duyulan ilk sesin bir üst ya da alt sesine dokunularak kendisine dönülür.

Tril (Fr.) - Birbirine tam ve yarım ses aralı bulunan iki bitişik notanın sıra ile ve süratle tekrarıdır. Tril esas ses üstüne (Tr) harfleri yazılarak gösterilir.

Çarpma - Kısa basamak notalarının esas notaya bir tam sestən uzakta bulunarak çalınmasıdır.

Glissando (İt.) - Kaydırarak çalış.

BÖLÜM 1

YÖNTEM

Bu araştırmada viyolonsel öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklerin, öğretme durumlarında öğrenciye yansımalarının ilişkisi gözönüne alınarak, genel olarak var olan durumun belirlenmesi amacı ile “betimsel yöntem” kullanılmıştır.

1.1. Evren ve Örneklem

Bu araştırmada evren “Eğitim Fakültelerinin Müzik Eğitimi Bölümlerinde görev yapmakta olan viyolonsel öğretim elemanları” ve “son sınıf ana çalgı viyolonsel öğrencileri”dir

Tablo 1. Araştırma Evrenin Bölümlere Göre Sayısal Dağılımı

İstatistik Müzik Eğitimi Bölümleri	Evren			
	f		%	
	(1)	(2)	(1)	(2)
GÜ Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü	2	2	33,6	22,3
MÜ Atatürk Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü	1	2	16,6	22,2
DEÜ Buca Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü	1	2	16,6	22,2
UÜ Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü	1	2	16,6	22,2
SÜ Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü	1	1	16,6	11,1
TOPLAM	6	9	100	100

Not: (1) Sütununda temsil edilenler öğretim elemanları.

(2) Sütununda temsil edilenler öğrencileridir.

Tablo 1’de görüldüğü gibi, uygulanan anket, toplam 6 öğretici ve 9 son sınıf ana çalgı viyolonsel öğrencisi tarafından cevaplandırılmıştır. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümünden 2 öğretici, 2 öğrenci; Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümünde 1 öğretici, 2 öğrenci; Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümünden 1 öğretici, 2 öğrenci; Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi müzik Eğitimi Bölümünden 1 öğretici, 2 öğrenci; Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümünden 1 öğretici, 1 öğrenci bu araştırmada anketleri cevaplamışlardır.

İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümünde son sınıf ana çalgı viyolonsel öğrencisi bulunmadığından, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümünde viyolonsel öğretici ve öğrencisi olmadığından anketimiz bu bölümlerde uygulanamamıştır.

Evreni oluşturan viyolonsel öğreticilerinin ve son sınıf ana çalgı viyolonsel öğrencilerinin sınırlı sayıda olmaları ve hazırlanan anketin tümüne uygulayabilme olanağının bulunmasından dolayı örneklem seçimine gerek duyulmamıştır.

1.2. Verilerin Toplanması

Elde edilen veriler, anket ve ilgili kaynakların taranması sonucu oluşturulmuştur.

Anket, bu araştırmanın amaç ve süresine göre bugünkü programın uygulanmasıyla öğretme durumları hakkında bilgi toplamak için geçerli bir veri toplama aracı; kaynak tarama ise, yine aynı düşünce ile araştırmanın dayanacağı temel gerçekleri saptamak üzere bir yol olarak düşünülmüş ve gerçekleştirilmiştir.

Anketin amacı, viyolonsel öğretiminde uygulanmakta olan yöntem ve tekniklerin öğretme durumlarında öğrenciye yansımalarının, ne oranda öğrenmeye hazırlanma, ne oranda yol gösterme, ip uçları verme, ne oranda öğrenmeye katılımı sağlama, ne oranda pekiştirme, öğrenmeyi pekiştirme, ne oranda öğrenmenin

sonucuna ilişkin bilgi (dönüt) verme, ne oranda öğrenme eksikliklerini giderme, yanlışlıklarını düzeltme ve öğrenemediklerini yeniden düzeltme, ne oranda öğrenilen davranışların kullanılmasına ilişkin öğüt ve önerilerde bulunma ile; viyolonsel öğretiminde uygulanan yöntem ve tekniklere, kullanılan alıştırma, etüt, yapıt gibi araçların geliştirilmesine ilişkin öğretici ve öğrencilerin görüşlerinin saptanması olarak belirlenmiştir.

1.3 Anketin Hazırlanması ve Uygulanması

Anket, viyolonsel öğretim elemanları ve son sınıf ana çalgı viyolonsel öğrencilerine uygulanmak üzere iki form halinde hazırlanmış, her iki form da kişisel bilgiler, öğretimde öğrenmeye hazırlanma, öğretimde yol gösterme ip uçları verme, öğretimde öğrenmeye katılımı sağlama, öğretimde pekiştireçler verme, öğrenmeyi pekiştirme, öğretimde öğrenmenin sonucuna ilişkin bilgi verme, öğretimde öğrenme eksikliklerini giderme, yanlışlıklarını düzeltme ve öğrenemediklerini yeniden öğretme, öğretimde öğrenilen davranışların kullanılmasına ilişkin öğüt ve önerilerde bulunma ile viyolonsel öğretiminde uygulanan yöntem ve tekniklere öneriler, yöntem ve tekniklerin geliştirilmesine öneriler, yöntem ve tekniklerde kullanılan alıştırma, etüt, yapıt gibi araçların geliştirilmesine öneriler belirlenerek alt bölümler oluşturulup, form A ve form B’de 25 soru sorulmuştur.

A ve B formlarında öğretme durumlarına dair sorular alt başlıklarla seçenekli olarak düzenlenmiş, viyolonsel öğretiminde uygulanan yöntem ve tekniklere dair üç soru da açık uçlu olarak belirlenmiştir.

Soruların çoğunda tamamen, büyük ölçüde, kısmen, çok az, hiç, gibi betimsel nitelikte dereceleme ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın genel amacı ve anketin uygulanacağı kişi sayısının sınırlı oluşu göz önüne alınarak dereceleme ölçeği beş kategorili olarak düzenlenmiştir.

Anketin hazırlanmasına şubat 1990'da başlanmış, ön denemeden geçirilerek geliştirilip uygulandıktan sonra şubat 1991 ortasında verilerin toplama işlemi sonuçlanmıştır.

Araştırmada anketin uygulandığı Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde uygulamalar, araştırmaya yardımcı olan anketörler tarafından sağlanmıştır.

1.4. Verilerin Çözümlemesi

Verilerin istatistiksel çözümlemesinde genellikle frekans (f), yüzde (%) ve mod kullanılmış, elde edilen bulgular önce tablolar halinde ve hemen ardından sözel olarak verilmiştir. Sayısal olmayan bulgular verilişinde tablolardan yararlanılmamıştır.

BÖLÜM 2

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde toplanan veriler, kişisel bilgiler; ana problem ve alt problem konuları; viyolonsel öğretiminde uygulanan yöntem ve tekniklerde öğretici-öğrenci görüş ve önerileri olarak üç ana kümede toplanmıştır.

Buna göre, kişisel bilgilerde öğretmenler için cinsiyet, yaş akademik unvan, kıdem; öğrencilerde cinsiyet, yaş, orta öğrenim mezuniyet durumu, sürekli kullanabileceği bir çalgıya sahip olma durumları belirlenmiştir.

İkinci küme, probleme dayalı olarak seçilen on maddede toplanan öğretim durumlarının alt problem basamaklarından oluşmuştur.

Üçüncü küme, viyolonsel öğretiminde uygulanan öğretim yöntem ve tekniklerini, geliştirilmesini, kullanılan alıştırma, etüt ve yapıtların yöntem ve tekniklerle geliştirilmesinde öğretici ve öğrencilerin görüş ve düşüncelerinin çözümlenmesi sonucu elde edilen bulgulardan oluşmuştur.

2.1. Kişisel Bilgiler

Tablo: 2 Viyolonsel Öğretici ve Öğrencilerinin Cinsiyet Dağılımı

İstatistik Cinsiyet	f		%		Mod	
	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)
Bay	6	7	100	77,8	*	*
Bayan	0	2	0	22,2		
TOPLAM	6	9	100	100		

Tabloda görüldüğü gibi, anketi cevaplayan 6 öğreticinin tamamı (yüzde 100'ü), 9 öğrencinin 7'si (yüzde 77,8'i) erkek olduğunu; 2'si (yüzde 22,2'si) kız öğrenci olduklarını belirtmiştir. Buna göre, viyolonsel öğretiminde erkek öğretici ve öğrencilerin daha fazla olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo: 3 Viyolonsel Öğreticilerinin Yaş Dağılımı

Yaş \ İstatistik	f	%	Mod
25 ve daha genç	1	16,7	
26 - 35	3	50	*
36 - 45	1	16,7	
46 - 55	1	16,6	
56 ve üst yaşlar	0	0	
TOPLAM	6	100	

Tabloda görüldüğü gibi, anketi cevaplayan 6 öğreticinin 3'ü (yüzde 50'si) 26-35 yaşları arasında olduğunu, 1'i (yüzde 16,7'si) 36-45 yaşları arasında olduğunu, 1'i (yüzde 16,7'si) 25 ve daha genç olduğunu, 1'i (yüzde 16,6'sı) 46-55 yaşları arasında olduklarını belirtmişlerdir. 56 ve daha üst yaşlarda viyolonsel öğreticisi yoktur.

Tablo: 4 Viyolonsel Öğrencilerinin Yaş Dağılımları

Yaş \ İstatistik	f	%	Mod
18 ve daha genç	0	0	
19 - 22	4	44,5	*
23 - 26	4	44,4	
26 - 29	1	11,1	
30 ve daha fazla	0	0	
TOPLAM	9	100	

Tabloda görüldüğü gibi, anketi cevaplayan 9 öğrencinin 4'ü (yüzde 44,5'i) 19-22 yaşları arasında olduğunu, 4'ü (yüzde 44,4'ü) 23-26 yaşları arasında olduğunu 1'i (yüzde 11,1'i) 26-29 yaşları arasında olduğunu belirtmektedirler. Bu duruma göre de 30 ve daha fazla yaşlarda viyolonsel öğrencisi yoktur.

Tablo:5 Viyolonsel Öğreticilerinin Akademik Unvan Dağılımı

İstatistik Unvan	f	%	Mod
Profesör	0	0	
Doçent	0	0	
Doktor	0	0	
Yüksek Lisans	1	16,6	
Lisans	0	0	
Başka	5	83,4	*
TOPLAM	6	100	

Tabloda görüldüğü gibi, anketi cevaplayan 6 öğreticiden, 1'i (yüzde 16,6'sı) yüksek lisans öğrenimi gördüğünü belirtmiştir. 5 viyolonsel öğreticisi (yüzde 83,4'ü) başka seçeneğinde şu unvanları belirtmişlerdir: 1'i (yüzde 16,6'sı) sanatta yeterlilik öğretim görevlisi, 1'i (yüzde 16,7'si) sanatta yeterlilik yardımcı doçent, 2'i (yüzde 33,4'ü) devlet senfoni orkestra sanatçısı öğretim görevlisi, 1'i (yüzde 16,7'si) de öğretim görevlisi olduğunu belirtmektedirler.

Bu duruma göre profesör, doçent ve doktor olarak öğretim üyesi yoktur. Ayrıca lisans eğitimiyle de öğretim görevlisi bulunmamaktadır.

Tablo:6 Viyolonsel Öğrencileri Orta Öğretim Mezuniyet Durumlarının Dağılımı

İstatistik Mezuniyet	f	%	Mod
Lise	5	55,6	*
Öğretmen Lisesi	0	0	
Kolej	1	11,1	
Meslek Lisesi	3	33,3	
Başka	0	0	
TOPLAM	9	100	

Tabloda görüldüğü gibi anketi cevaplayan 9 öğrenciden 5'i (yüzde 55,6'sı) lise öğrenimi gördüğünü, 3'ü (yüzde 33,3'ü) Meslek Lisesi öğrenimini gördüğünü, 1'i (yüzde 11,1'i) kolej (özel lise) öğrenimi gördüğünü belirtmektedir. Buna göre öğretmen lisesi öğrenimi gören öğrenci yoktur.

Tablo: 7 Viyolonsel Öğreticilerinin Kıdem Dağılımı

İstatistik Kıdem	f	%	Mod
5 yıl ve daha az	2	33,3	
6 - 5 yıl	3	50	*
16 - 25 yıl	1	16,7	
26 - 35 yıl	0	0	
36 ve daha fazla	0	0	
TOPLAM	6	100	

Tabloda görüldüğü gibi anketi cevaplayan 6 öğreticiden 3'ü (yüzde 50'si) 6 - 15 yıl arasında görev yaptığını, 2'si (yüzde 33,3'ü) 5 yıl ve daha az bir sürede görevde olduğunu, 1'i (yüzde 16,7'si) 16 - 25 yıl arasında görev yaptığını belirtmektedir.

Buna göre 26 - 35 yıl, 36 ve daha fazla yıllarda kıdemli viyolonsel öğreticisi bulunmamaktadır.

Tablo: 8 Viyolonsel Öğrencilerinin Sürekli Kullanabilecekleri Bir Çalgıya Sahip Olma Durumları

İstatistik Durum	f	%
Sahip	3	33,3
Sahip Değil	6	66,7
TOPLAM	9	100

Tablodan da anlaşılacağı gibi, 9 öğrenciden 6'sı (yüzde 66,7'si) sürekli kullanabileceği bir çalgıya sahip olduğunu, 3'ü (yüzde 33,3'ü) sürekli kullanabileceği bir çalgıya sahip olmadığını belirtmektedir. Bu duruma göre öğrencilerin viyolonsele yüzde 66,7 oranıyla sahip olması, viyolonsel öğretiminde başarıyı etkileyen bir ön koşul olarak kabul edilebilir.

**2.2. ÖĞRETME DURUMLARINA DAYALI ALT PROBLEM
BASAMAKLARINDA İLGİLİ ÖĞRETİM ELEMANI VE ÖĞRENCİLERİN
GÖRÜŞLERİ**

**Tablo:9 Viyolonsel Öğretiminde Oturuş ve Tutuşta Öğretici-
Öğrencilerin Dikkatlerini Toplayabilme Dereceleri**

İstatistik Görüş	f		%		Mod	
	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)
Tamamen	1	3	16,6	33,3		
Büyük Ölçüde	4	4	66,8	44,5	*	*
Kısmen	1	2	16,6	22,2		
Çok az	0	0	0	0		
Hiç	0	0	0	0		
TOPLAM	6	9	100	100		

Tabloda görüldüğü gibi, 6 öğreticiden 4'ü (yüzde 66,8'i) büyük ölçüde dikkatlerini toplayabildiğini, 1'i (yüzde 16,6'sı) tamamen toplayabildiğini, 1'i (yüzde 16,6'sı) kısmen toplayabildiğini belirtmiştir. Buna göre, viyolonselde oturuş ve tutuşta dikkatini toplayamayan öğretici yoktur.

9 öğrenciden 4'ü (yüzde 44,5'i) büyük ölçüde dikkatini toplayabildiğini, 3'ü (yüzde 33,3'ü) tamamen toplayabildiğini, 2'si (yüzde 22,2'si) kısmen toplayabildiğini belirtmiştir. Buna göre de oturuş ve tutuşta dikkatini toplayamayan öğrenci yoktur.

Tablo 9'da genel olarak viyolonsel öğretiminde öğrenmeye hazırlık durumunda; oturuş ve tutuşta dikkatleri toplayabilme derecelerinin, öğretici ve öğrencilerde büyük ölçüde olduğu saptanmıştır.

Tablo: 10 Viyolonsel Öğretiminde Tel Değiştirirken Karşılaşılan Sorunları Gidermek İçin Müzik Kitaplığından Yararlanabilme Dereceleri

İstatistik Görüş	f		%		Mod	
	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)
Tamamen	0	0	0	0		
Büyük ölçüde	1	0	16,6	0		
Kısmen	1	1	16,6	11,1		
Çok az	4	2	66,8	22,2	*	
Hiç	0	6	0	66,7		*
TOPLAM	6	9	100	100		

Tablodan da anlaşılacağı gibi, 6 öğreticiden 4'ü (yüzde 66,8'i) müzik kitaplığından çok az yararlandığını, 1'i (yüzde 16,6'si) büyük ölçüde yararlandığını, 1'i (yüzde 16,6'sı) kısmen yararlandığını belirtmiştir. Buna göre tel değiştirirken karşılaşılan sorunları gidermek için müzik kitaplığından yararlanmayan öğretici yoktur. "Tamamen yararlanıyorum" diyen öğretmenlerde bulunmamaktadır.

9 öğrenciden 6'sı (yüzde 66,7'si) müzik kitaplığından hiç yararlanmadığını, 2'si (yüzde 66,8'i) çok az yararlandığını, 1'i (yüzde 16,6'sı) kısmen yararlandığını belirtmiştir. Buna göre müzik kitaplığından tamamen yararlanıyorum diyen öğrenci de yoktur.

Tablo 10'da genel olarak viyolonsel öğretiminde öğrenmeye hazırlık durumunda; tel değiştirirken karşılaşılan sorunları gidermek için müzik kitaplığından yararlanabilme derecelerinin, öğretmenlerin büyük çoğunluğunda çok az, öğrencilerin büyük çoğunluğunda da hiç yararlanılmadığı saptanmıştır.

Tablo:11 Viyolonsel Öğretimi Legato Tekniğinin Kavranmasında
Öğrenme Eksiklik ve Güçlüklerini Zamanında
Düzeltilmeyi Uygulayabilme Dereceleri

İstatistik Görüş	f		%		Mod	
	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)
Tamamen	0	0	0	0		
Büyük ölçüde	6	7	100	77,8	*	*
Kısmen	0	2	0	22,2		
Çok az	0	0	0	0		
Hiç	0	0	0	0		
TOPLAM	6	9	100	100		

Tablodan da anlaşılacağı gibi, 6 öğreticinin hepsi (yüzde 100'ü) legato tekniğinin kavranmasında öğrenme eksiklik ve güçlüklerini zamanında düzeltmeyi büyük ölçüde uygulayabildiklerini belirtmiştir.

9 öğrenciden 7'si (yüzde 77,8'i) öğrenme eksiklik ve güçlüklerinin zamanında büyük ölçüde düzeltildiğini; 2'si (yüzde 22,2'si) zamanında düzeltmenin kısmen uygulanabildiğini belirtmiştir.

Tablo 11'de genel olarak viyolonselde öğrenmeye yol gösterme ve ip uçları verme-alma durumunda; legato tekniğinde öğrenme eksiklik ve güçlüklerini zamanında düzeltmeyi uygulayabilme derecelerinin öğretmenlerde büyük ölçüde olduğu, öğrencilerin görüşlerine göre de büyük ölçüde uygulanabildiği saptanmıştır.

Tablo: 12 Viyolonsel Öğretimi Detaşe (Detache) Tekniğinin Kavranmasında Nasıl Bir Planlama İle Çalışılacağına Anlatılabilme Dereceleri

İstatistik Görüş	f		%		Mod	
	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)
Tamamen	1	1	16,6	11,1		
Büyük ölçüde	5	6	83,4	66,7	*	*
Kısmen	0	2	0	22,2		
Çok az	0	0	0	0		
Hiç	0	0	0	0		
TOPLAM	6	9	100	100		

Tabloda görüldüğü gibi, 6 öğreticiden 5'i (yüzde 83,4'ü) detaşe tekniğinde nasıl bir plânlama ile çalışılacağına büyük ölçüde anlatılabildiğini, 1'i (yüzde 16,6'sı) tamamen anlatılabildiğini belirtmektedir.

9 öğrenciden 6'sı (yüzde 66,7'si) detaşe tekniğinde nasıl bir plânlama ile çalışılacağına büyük ölçüde anlatıldığını, 2'si (yüzde 22,2'si) kısmen anlatıldığını, 1'i (yüzde 11,1'i) tamamen anlatıldığını belirtmektedir.

Tablo 12'de genel olarak viyolonselde öğrenmeye yol gösterme ve ip uçları verme-alma durumunda; detaşe tekniğinde nasıl bir planlama ile çalışılacağına anlatılabilme dereceleri öğretici ve öğrencilerin görüşlerinde büyük ölçüde olarak saptanmıştır.

Tablo: 13 Viyolonsel Öğretiminde Martele (Marthelé)
Tekniğinin Kavranmasında Öğrenme Güçlüklerinin
Zamanında Belirlenerek Yardımcı Çalgı
Metotlarından Yol Göstermede Yararlanma
Dereceleri

İstatistik Görüş	f		%		Mod	
	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)
Tamamen	0	0	0	0		
Büyük ölçüde	1	0	16,6	0		
Kısmen	3	5	50	55,6	*	*
Çok az	2	2	33,4	22,2		
Hiç	0	2	0	22,2		
TOPLAM	6	9	100	100		

Tablodan da anlaşılacağı gibi, anketi cevaplayan 6 öğreticiden 3'ü (yüzde 50'si) martele tekniğinde öğrenme güçlüklerinde yardımcı çalgı metotlarından yol göstermede kısmen yararlandığını, 2'si (yüzde 33,4'ü) çok az yararlandığını, 1'i (yüzde 16,6'sı) büyük ölçüde yararlandığını belirtmektedir.

9 öğrenciden 5'i (yüzde 55,6'sı) martele tekniğinde öğrenme güçlüklerinde yardımcı çalgı metotlarından yararlanılarak kısmen yol gösterildiğini, 2'si (yüzde 22,2'si) çok az yol gösterildiğini, 2'si (yüzde 22,2'si) hiç yol gösterilmediğini belirtmiştir.

Tablo 13'de genel olarak viyolonselde öğrenmeye yol gösterme ve ip uçları verme-alma durumunda; martele tekniğinde öğrenme güçlüklerinin zamanında belirlenerek yardımcı çalgı metotlarından yol gösterme derecelerinin öğretici ve öğrencilerin görüşlerinde kısmen yararlanıldığı oranı saptanmıştır.

**Tablo: 14 Viyolonselde Ses Gürlüğünü Azaltarak Çalmada Bir
Önce ve Bir Sonra İşlenecek Konular Arasında
Amaca Dönük Davranışları Kazandırabilme
Dereceleri**

İstatistik Görüş	f		%		Mod	
	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)
Tamamen	1	2	16,6	22,2		
Büyük ölçüde	3	5	50	55,6	*	*
Kısmen	2	2	33,4	22,2		
Çok az	0	0	0	0		
Hiç	0	0	0	0		
TOPLAM	6	9	100	100		

Tabloda görüldüğü gibi, 6 öğreticiden 3'ü (yüzde 50'si) viyolonselde ses gürlüğünü azaltarak çalmada konular arasında amaca dönük davranışların büyük ölçüde kazandırıldığını, 2'si (yüzde 33,4'ü) kısmen kazandırıldığını, 1'i (yüzde 16,6'sı) tamamen kazandırıldığını belirtmektedir.

9 öğrenciden 5'i (yüzde 55,6'sı) viyolonselde ses gürlüğünü azaltarak çalmada konular arasında amaca dönük davranışların büyük ölçüde kazandırıldığını, 2'si (yüzde 22,2'si) tamamen kazandırıldığını, 2'si (yüzde 22,2'si) kısmen kazandırıldığını belirtmişlerdir.

Tablo 14'de genel olarak viyolonselde öğrenmeye katılımı sağlama durumunda; ses gürlüğünü azaltarak çalmada bir önce ve bir sonra işlenecek konular arasında, amaca dönük davranışları kazandırabilme derecelerinin büyük ölçüde olduğu saptanmıştır.

**Tablo: 15 Viyolonselde Ses Gürlüğünü Aynı Tutarak Çalmada
Güven Kazandırmak İçin Eşlik Ederek Birlikte
Seslendirme Yöntemini Kullanabilme Dereceleri**

İstatistik Görüş	f		%		Mod	
	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)
Tamamen	1	2	16,6	22,2		
Büyük ölçüde	2	3	33,4	33,3		
Kısmen	3	4	50	44,5	*	*
Çok az	0	0	0	0		
Hiç	0	0	0	0		
TOPLAM	6	9	100	100		

Tablodan da anlaşılacağı gibi, 6 öğreticiden 3'ü (yüzde 50'si) viyolonselde ses gürlüğünü aynı tutarak çalmada güven kazandırmak için eşlik ederek birlikte seslendirme yöntemini kısmen kullandığını, 2'si (yüzde 33,4'ü) büyük ölçüde kullandığını, 1'i (yüzde 16,6'sı) tamamen kullandığını belirtmektedir.

9 öğrenciden 4'ü (yüzde 44,5'i) güven kazandırmak için eşlik ederek birlikte seslendirme yönteminin kısmen kullandığını, 3'ü (yüzde 33,3'ü) büyük ölçüde kullandığını, 2'si (yüzde 22,2'si) tamamen kullandığını belirtmişlerdir.

Tablo 15'de genel olarak viyolonselde öğrenmeye katılımı sağlama durumunda; ses gürlüğünü aynı tutarak çalmada güven kazandırmak için eşlik ederek birlikte seslendirme yönteminin kısmen kullanılabilindiği saptanmıştır.

Tablo: 16 Viyolonselde Ses Gürlüğünü Artırarak Çalmada
Algılama Düzeyini Geliştirmek İçin Çalışılan
Etütleri Ezbere Çaldırabilme Dereceleri

İstatistik Görüş	f		%		Mod	
	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)
Tamamen	0	0	0	0		
Büyük ölçüde	0	1	0	11,1		
Kısmen	4	2	66,7	22,2	*	
Çok az	2	3	33,3	33,4		*
Hiç	0	3	0	33,3		
TOPLAM	6	9	100	100		

Tabloda da görüldüğü gibi, anketi cevaplayan 6 öğreticiden 4'ü (yüzde 66,7'si) viyolonselde ses gürlüğünü artırarak çalmada algılama düzeyini geliştirmek için çalışılan etütlerin kısmen ezbere çaldırıldığını, 2'si (yüzde 33,3'ü) çok az çaldırıldığını belirtmektedir.

9 öğrenciden 3'ü (yüzde 33,4'ü) etütlerin çok az ezbere çaldırıldığını, 3'ü (yüzde 33,3'ü) hiç çaldırılmadığını, 2'si (yüzde 22,2'si) kısmen çaldırıldığını belirtmiştir.

Tablo 16'da genel olarak viyolonselde öğrenmeye katılımı sağlama durumunda; ses gürlüğünü artırarak çalmada algılama düzeyini geliştirmek için çalışılan etütlerin öğretmenlere göre kısmen çaldırılabilirdiği, öğrencilere göre de çok az çaldırılabilirdiği saptanmıştır.

**Tablo: 17 Viyolonselde Yayın İki Telde Kullanılmasında,
Yapılan Yanlışlıkları Düzeltip Eksiklikleri
Tamamlayabilme Dereceleri**

İstatistik Görüş	f		%		Mod	
	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)
Tamamen	0	0	0	0		
Büyük ölçüde	5	5	83,4	55,6	*	*
Kısmen	1	4	16,6	44,4		
Çok az	0	0	0	0		
Hiç	0	0	0	0		
TOPLAM	6	9	100	100		

Tablodan da anlaşılacağı gibi, anketi cevaplayan 6 öğreticiden 5'i (yüzde 83,4'ü) yayın iki telde kullanılmasında yapılan yanlışlıkların düzeltilip, eksikliklerin büyük ölçüde tamamlandığını, 1'i (yüzde 16,6'sı) kısmen tamamlandığını belirtmektedir.

9 öğrenciden 5'i (yüzde 55,6'sı) eksikliklerin büyük ölçüde tamamlanabildiğini, 4'ü (yüzde 44,4'ü) kısmen tamamlanabildiğini belirtmişlerdir.

Tablo 17'de genel olarak viyolonsel öğretiminde pekiştireç verme-alma, öğrenmeyi pekiştirme durumunda; yayın iki telde kullanılmasında, yapılan yanlışlıkların düzeltilip eksikliklerin büyük ölçüde tamamlanabildiği saptanmıştır.

Tablo: 18 Viyolonsel Öğretimi Spikato (Spiccato) Tekniğinde
Davranışların Gözlenmesinde Pekiştireç
Verme-Alma Dereceleri

İstatistik Görüş	f		%		Mod	
	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)
Tamamen	1	1	16,6	11,1		
Büyük ölçüde	4	2	66,8	22,2	*	
Kısmen	0	4	0	44,5		*
Çok az	1	2	16,6	22,2		
Hiç	0	0	0	0		
TOPLAM	6	9	100	100		

Tabloda da görüldüğü gibi, anketi cevaplayan 6 öğreticiden 4'ü (yüzde 66,8'i) spikato tekniğinde davranışların gözlenmesinde büyük ölçüde pekiştireç verildiğini, 1'i (yüzde 16,6'sı) çok az pekiştireç verildiğini, 1'i (yüzde 16,6'sı) tamamen pekiştireç verildiğini belirtmektedirler.

9 öğrenciden 4'ü (yüzde 44,5'i) spikato tekniğinde davranışların gözlenmesinde kısmen pekiştireç aldığını, 2'si (yüzde 22,2'si) büyük ölçüde pekiştireç aldığını, 2'si (yüzde 22,2'si) çok az pekiştireç aldığını, 1'i (yüzde 11,1'i) tamamen pekiştireç aldıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 18'de genel olarak viyolonsel öğretiminde pekiştireç verme-alma, öğrenmeyi pekiştirme durumunda; spikato tekniğinde davranışların öğrencilere göre büyük ölçüde gözlemlendiği, öğrencilere göre de kısmen gözlemlendiği saptanmıştır.

Tablo: 19 Viyolonsel Öğretimi Sotiye (Sautille) Tekniğinde Öğrenilenlerin Pekişmesi İçin Çalınan Yapıtlarda (Sonat, Konçerto) Sağlam Bir Teknik Kazandırmayı Amaçlayabilme Dereceleri

İstatistik Görüş	f		%		Mod	
	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)
Tamamen	1	2	16,7	22,2		
Büyük ölçüde	1	4	16,7	44,5		*
Kısmen	1	1	16,6	11,1		
Çok az	3	0	50	0	*	
Hiç	0	2	0	22,2		
TOPLAM	6	9	100	100		

Tablodan da anlaşılacağı gibi, anketi cevaplayan 6 öğreticiden 3'ü (yüzde 50'si) sotiye tekniğinde öğrenilenlerin pekişmesi için çalınan yapıtlarda sağlam bir teknik kazandırmayı çok az amaçlayabildiğini, 1'i (yüzde 16,7'si) tamamen amaçlayabildiğini, 1'i (yüzde 16,7'si) büyük ölçüde amaçlayabildiğini, 1'i (yüzde 16,6'sı) kısmen amaçlayabildiğini belirtmektedirler.

9 öğrenciden 4'ü (yüzde 44,5'i) sotiye tekniğinde öğrenilenlerin pekişmesi için çalınan yapıtlarda sağlam bir teknik kazandırmanın büyük ölçüde amaçlanabildiğini, 2'si (yüzde 22,2'si) tamamen amaçlanabildiğini, 2'si (yüzde 22,2'si) hiç amaçlanmadığını, 1'i (yüzde 11,1'i) kısmen amaçlanabildiğini belirtmişlerdir.

Tablo 19'da genel olarak viyolonsel öğretiminde pekiştireç verme-alma, öğrenmeyi pekiştirme durumunda; sotiye tekniğinde öğrenilenlerin pekişmesi için

çalınan yapıtlarda (sonat, konçerto) sağlam bir teknik kazandırmayı öğrencilerin büyük ölçüde amaçladığı görüşleri, öğretmenlerin ise çok az amaçlandığı doğrultudaki görüşleri saptanmıştır.

Tablo: 20 Viyolonselde Pus (Pous) Pozisyonunda Yayı Tele Sürterek Çalarken Çalgıyı Tanıyabilme İçin Öğretilen Bilgiler Arasında Benzer Ya Da Farklı Yönleri Belirtme Dereceleri

İstatistik Görüş	f		%		Mod	
	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)
Tamamen	1	0	16,7	0		
Büyük ölçüde	3	4	50	44,5	*	*
Kısmen	1	2	16,7	22,2		
Çok az	0	3	0	33,3		
Hiç	1	0	16,6	0		
TOPLAM	6	9	100	100		

Tabloda da görüldüğü gibi, anketi cevaplayan 6 öğreticiden 3'ü (yüzde 50'si) pus pozisyonunda yayı tele sürterek çalarken, çalgıyı tanıyabilme için öğretilen bilgiler arasında benzer ya da farklı yönleri büyük ölçüde belirttiğini, 1'i (yüzde 16,7'si) tamamen belirttiğini, 1'i (yüzde 16,7'si) kısmen belirttiğini, 1'i (yüzde 16,6'sı) hiç belirtmediğini işaretlemiştir.

9 öğrenciden 4'ü (yüzde 44,5'i) öğretilen bilgiler arasında benzer ya da farklı yönlerin büyük ölçüde belirtildiğini, 3'ü (yüzde 33,3'ü) çok az belirtildiğini, 2'si (yüzde 22,2'si) kısmen belirtildiğini işaretlemiştir.

Tablo 20’de genel olarak viyolonsel öğretiminde öğrenmenin sonucuna ilişkin bilgi (dönüt) verme-alma durumunda; pus pozisyonunda yayı tele sürterek çalarken çalgıyı tanıyabilme için öğretilen bilgiler arasında benzer ya da farklı yönlerin öğretici ve öğrencilere göre büyük ölçüde belirtildiği saptanmıştır.

**Tablo:21 Viyolonselde Pus (Pouce) Popizyonda YayıTele
Düşürerek Çalarken Öğrenilen Bilgileri Nerede,
Ne Zaman, Nasıl Kullanılacağını Anlatılabilme
Dereceleri**

İstatistik Görüş	f		%		Mod	
	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)
Tamamen	2	2	33,4	22,2		
Büyük ölçüde	3	3	50	33,4	*	*
Kısmen	0	2	0	22,2		
Çok az	1	2	16,6	22,2		
Hiç	0	0	0	0		
TOPLAM	6	9	100	100		

Tablodan da anlaşılacağı gibi, anketi cevaplayan 6 öğreticiden 3’ü (yüzde 50’si) pus pozisyonunda yayı tele düşürerek çalarken öğrenilen bilgilerin nerede, ne zaman, nasıl kullanılacağını büyük ölçüde anlattığını, 2’si (yüzde 33,4’ü) tamamen anlattığını, 1’i (yüzde 16,6’sı) çok az anlatabildiğini belirtmiştir.

9 öğrenciden 3’ü (yüzde 33,4’ü) pus pozisyonunda yayı tele düşürerek çalarken öğrenilen bilgilerin nerede, ne zaman, nasıl kullanılacağını büyük ölçüde anlatıldığını, 2’si (yüzde 22,2’si) tamamen anlatıldığını, 2’si (yüzde 22,2’si) kısmen anlatıldığını, 2’si (yüzde 22,2’si) çok az anlatıldığını belirtmektedir.

Tablo 21’de genel olarak viyolonsel öğretiminde öğrenmenin sonucuna ilişkin bilgi (dönüt) verme-alma durumunda; pus pozisyonunda yayı tele düşürerek çalarken öğrenilen bilgileri nerede, ne zaman, nasıl kullanılacağını öğretici ve öğrencilere göre büyük ölçüde anlatıldığı tespit edilmiştir.

**Tablo: 22 Viyolonselde Flajöle (Flageolet) Tekniğinde,
Yapılan Davranışın Sonunda Başarı ve Başarısızlık
Durumunun Anlatılabilme Dereceleri**

İstatistik Görüş	f		%		Mod	
	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)
Tamamen	3	2	50	22,2	*	
Büyük ölçüde	2	4	33,4	44,5		*
Kısmen	0	1	0	11,1		
Çok az	0	2	0	22,2		
Hiç	1	0	16,6	0		
TOPLAM	6	9	100	100		

Tabloda da görüldüğü gibi, anketi cevaplayan 6 öğreticiden 3’ü (yüzde 50’si) flajöle tekniğinde yapılan davranışın sonunda başarı ve başarısızlık durumunun tamamen anlatıldığını, 2’si (yüzde 33,4’ü) büyük ölçüde anlatıldığını, 1’i (yüzde 16,6’sı) hiç anlatılmadığını belirtmektedir.

9 öğrenciden 4’ü (yüzde 44,5’i) flajöle tekniğinde yapılan davranışın sonunda başarı ve başarısızlık durumunun büyük ölçüde anlatıldığını, 2’si (yüzde 22,2’si) tamamen anlatıldığını, 2’si (yüzde 22,2’si) çok az anlatıldığını, 1’i (yüzde 11,1’i) kısmen anlatıldığını belirtmiştir

Tablo 22’de genel olarak viyolonsel öğretiminde öğrenmenin sonucuna ilişkin bilgi verme-alma durumunda; flajöle tekniğinde yapılan davranışın sonunda başarı ve başarısızlığın öğretmenlere göre tamamen anlatıldığı, öğrencilere göre de büyük ölçüde anlatıldığı saptanmıştır.

Tablo: 23 Viyolonselde Titreşimli (Vibratolu) Çalmada Yanlış Üretilen Seslerde Hemen Uyarıda Bulunarak Öğrenme Eksiklerini Giderici Bilgileri Verebilme-Alabilme Dereceleri

İstatistik Görüş	f		%		Mod	
	(1)	(1)	(1)	(2)	(1)	(2)
Tamamen	3	5	50	55,6	*	*
Büyük ölçüde	3	1	50	11,1	*	
Kısmen	0	1	0	11,1		
Çok az	0	1	0	11,1		
Hiç	0	1	0	11,1		
TOPLAM	6	9	100	100		

Tablodan da anlaşılacağı gibi, anketi cevaplayan 6 öğreticiden 3’ü (yüzde 50’si) titreşimli çalmada yanlış üretilen seslerde hemen uyarıda bulunarak öğrenme eksikliklerini giderici bilgileri tamamen verebildiğini, 3’ü (yüzde 50’si) büyük ölçüde verebildiğini belirtmektedir.

9 öğrenciden 5’i (yüzde 55,6’sı) titreşimli çalmada yanlış üretilen seslerde hemen uyarıda bulunarak öğrenme eksikliklerini giderici bilgileri tamamen alabildiğini, 1’i (yüzde 11,1’i) büyük ölçüde alabildiğini, 1’i(yüzde 11,1’i) kısmen alabildiğini, 1’i(yüzde 11,1’i) çok az alabildiğini, 1’i (yüzde 11,1’i) hiç alamadığını belirtmiştir.

Tablo 23’de genel olarak viyolonsel öğretiminde öğrenme eksikliklerini giderme, yanlışlıkları düzeltme, öğrenilmeyenleri yeniden öğretme durumunda; titreşimli çalmada yanlış üretilen seslerde hemen uyarıda bulunarak öğrenme eksikliklerini giderici bilgileri öğretmenlerin büyük ölçüde ve tamamen verebildikleri, öğrencilerin ise tamamen alabildikleri saptanmıştır.

**Tablo: 24 Viyolonselde Pizikato (Pizzicato) Tekniğinde
Öğrenemedikleri Bilgileri Hangi Kaynaklardan
Yararlanılacağı Anlatılabilme Dereceleri**

İstatistik Görüş	f		%		Mod	
	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)
Tamamen	0	0	0	0		
Büyük ölçüde	2	2	33,4	22,2		
Kısmen	1	1	16,6	11,1		
Çok az	3	2	50	22,2	*	
Hiç	0	4	0	44,5		*
TOPLAM	6	9	100	100		

Tabloda görüldüğü gibi, anketi cevaplayan 6 öğreticiden 3’ü (yüzde 50’si) pizikato tekniğinde öğrenemedikleri bilgileri hangi kaynaklardan yararlanılacağı çok az anlatıldığını, 2’si (yüzde 33,4’ü) büyük ölçüde anlatıldığını, 1’i (yüzde 16,6’sı) kısmen anlatılabildiğini belirtmektedir.

9 öğrenciden 4’ü (yüzde 44,5’i) pizikato tekniğinde öğrenemedikleri bilgileri hangi kaynaklardan yararlanılacağı hiç anlatılmadığı, 2’si (yüzde 22,2’si) büyük ölçüde anlatıldığını, 2’si yüzde (22,2’si) çok az anlatıldığını, 1’i (yüzde 11,1’i) kısmen anlatıldığını belirtmişlerdir.

Tablo 24’de genel olarak viyolonsel öğretiminde öğrenme eksikliklerini giderme, yanlışlıkları düzeltme, öğrenilmeyenleri yeniden öğretme durumunda; pizikato tekniğinde öğrenemedikleri bilgileri hangi kaynaklardan yararlandığını öğretmenlerin çok az anlatabildiği, öğrencilerin ise hiç anlatılmadığı doğrultudaki görüşleri saptanmıştır.

Tablo: 25 Viyolonselde Süslemeli Çalma Şekillerinden Çarpmada Verilecek Ödevin Hazırlanmasında Yeterli Örnekleri Gösterebilme Dereceleri

İstatistik Görüş	f		%		Mod	
	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)
Tamamen	2	1	33,4	11,1	*	
Büyük ölçüde	2	4	33,3	44,5		*
Kısmen	2	1	33,3	11,1		
Çok az	0	2	0	22,2		
Hiç	0	1	0	11,1		
TOPLAM	6	9	100	100		

Tablodan da anlaşılacağı gibi, anketi cevaplayan 6 öğreticiden 2’si (yüzde 33,4’ü) süslemeli çalma şekillerinden çarpmada verilecek ödevin hazırlanmasında yeterli örneklerin tamamen gösterildiğini, 2’si (yüzde 33,3’ü) büyük ölçüde gösterildiğini, 2’si (yüzde 33,3’ü) kısmen gösterildiğini belirtmektedir.

9 öğrenciden 4’ü (yüzde 44,5’i) süslemeli çalma şekillerinden çarpmada verilecek ödevin hazırlanmasında yeterli örneklerin büyük ölçüde gösterildiğini, 2’si (yüzde 22,2’si) çok az gösterildiğini, 1’i (yüzde 11,1’i) tamamen

gösterildiğini, 1'i (yüzde 11,1'i) kısmen gösterildiğini, 1'i (yüzde 11,1'i) hiç gösterilmediğini belirtmiştir.

Tablo 25'de genel olarak viyolonsel öğretiminde öğrenme eksikliklerini giderme, yanlışlıkları düzeltme, öğrenilmeyenleri yeniden öğretme durumunda; süslemeli çalma şekillerinden çarpmada verilecek ödevin hazırlanmasında yeterli örnekleri öğreticilerin tamamen gösterebildiği, öğrencilerin ise büyük ölçüde gösterilebildiği doğrultudaki görüşleri saptanmıştır.

Tablo: 26 Viyolonselde Süslemeli Çalma Şekillerinden Mordanda Çalınan Etütlerdeki Sorunları Çözümlemede Yardımcı Olabilme Dereceleri

İstatistik Görüş	f		%		Mod	
	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)
Tamamen	2	0	33,4	0		
Büyük ölçüde	3	3	50	33,4	*	*
Kısmen	1	3	16,6	33,3		
Çok az	0	1	0	11,1		
Hiç	0	2	0	22,2		
TOPLAM	6	9	100	100		

Tabloda görüldüğü gibi, anketi cevaplayan 6 öğreticiden 3'ü (yüzde 50'si) süslemeli çalma şekillerinden mordanda çalınan etütlerdeki sorunları çözümlemede büyük ölçüde yardımcı olunabildiğini, 2'si (yüzde 33,4'ü) tamamen olunabildiğini, 1'i (yüzde 16,6'sı) kısmen olunabildiğini belirtmiştir.

9 öğrenciden 3'ü (yüzde 33,4'ü) süslemeli çalma şekillerinden mordanda çalınan etütlerdeki sorunları çözümlemede büyük ölçüde yardımcı olduğunu, 3'ü

(yüzde 33,3'ü) kısmen yardımcı olduğunu, 2'si (yüzde 22,2'si) hiç yardımcı olunmadığını, 1'i (yüzde 11,1'i) çok az yardımcı olduğunu belirtmektedir.

Tablo 26'da genel olarak viyolonsel öğretiminde öğrenme eksikliklerini giderme, yanlışlıklarını düzeltme, öğrenilmeyenleri yeniden öğretme durumunda; süslemeli çalma şekillerinden mordanda çalınan etütlerdeki sorunları çözümlemede öğretici ve öğrencilerin büyük ölçüde yardımcı olunabildiği doğrultudaki görüşleri saptanmıştır.

Tablo: 27 Viyolonselde Süslemeli Çalma Şekillerinden Trilde Bir Çalışma Metodu Göstererek Çalışmaları ve Gelişmeleri Kontrol Edebilme Dereceleri

İstatistik Görüş	f		%		Mod	
	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)
Tamamen	1	0	16,7	0		
Büyük ölçüde	3	5	50	55,6	*	*
Kısmen	1	3	16,7	33,3		
Çok az	1	1	16,6	11,1		
Hiç	0	0	0	0		
TOPLAM	6	9	100	100		

Tablodan da anlaşılacağı gibi, anketi cevaplayan 6 öğreticiden 3'ü (yüzde 50'si) süslemeli çalma şekillerinden trilde bir çalışma metodu göstererek çalışmaları ve gelişmeleri büyük ölçüde kontrol edebildiklerini, 1'i (yüzde 16,7'si) tamamen kontrol edebildiklerini, 1'i (yüzde 16,7'si) kısmen kontrol edebildiklerini, 1'i (yüzde 16,6'sı) çok az kontrol edebildiğini belirtmiştir.

9 öğrenciden 5'i (yüzde 50'si) süslemeli çalma şekillerinden trilde bir çalışma metodunun gösterilerek çalışmaların ve gelişmelerin büyük ölçüde kontrol

edildiğini, 3'ü (yüzde 33,3'ü) kısmen kontrol edildiğini, 1'i (yüzde 11,1'i) çok az kontrol edildiğini belirtmektedir.

Tablo 27'de genel olarak viyolonsel öğretiminde öğrenme eksikliklerini giderme, yanlışlıklarını düzeltme, öğrenilmeyenleri yeniden öğretme durumunda; süslemeli çalma şekillerinden trilde bir çalışma metodu göstererek çalışmalarını ve gelişmeleri büyük ölçüde kontrol edebildikleri görüşü saptanmıştır.

**Tablo: 28 Viyolonselde Glisando (Glissando) Tekniğinde
Öğrenme Güçlüklerini Göz Önüne Alarak Öğrenilen
Tekniği Nerede Kullanacağını Gösterebilen
Dereceleri**

İstatistik Görüş	f		%		Mod	
	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)
Tamamen	2	2	33,4	22,2		
Büyük ölçüde	3	2	50	22,2	*	
Kısmen	1	4	16,6	44,5		*
Çok az	0	1	0	11,1		
Hiç	0	0	0	0		
TOPLAM	6	9	100	100		

Tabloda da görüldüğü gibi, anketi cevaplayan 6 öğreticiden 3'ü (yüzde 50'si) glisando tekniğinde öğrenme güçlüklerini göz önüne alarak öğrenilen tekniği nerede kullanacağını büyük ölçüde gösterildiğini, 2'si (yüzde 33,4'ü) tamamen gösterildiğini, 1'i (yüzde 16,6'sı) kısmen gösterildiğini belirtmiştir.

9 öğrenciden 4'ü (yüzde 44,5'i) glisando tekniğinde öğrenme güçlüklerini göz önüne alarak öğrenilen tekniğin nerede kullanılacağını kısmen gösterildiğini,

2'si (yüzde 22,2'si) tamamen gösterildiğini, 2'si (yüzde 22,2'si) büyük ölçüde gösterildiğini, 1'i (yüzde 11,1'i) çok az gösterildiğini belirtmektedir.

Tablo 28'de genel olarak viyolonsel öğretiminde öğrenilen davranışın kullanılmasına ilişkin öğüt ve önerilerde bulunma durumunda; glisando tekniğinde öğrenme güçlüklerini göz önüne alarak öğrenilen tekniği nerede kullanacağını öğretmenlerin büyük ölçüde gösterebildiği, öğrencilerin ise kısmen gösterilebildiği doğrultudaki görüşleri saptanmıştır.

Tablo: 29 Viyolonselde Teknik Çalışmaların Sonucunda

Öğrenilen Davranışları, Etüt ve Yapıt Çalışmada İsaetli
Kullanmak İçin Öğüt ve Önerileri Verebilme-Alabilme
Dereceleri

İstatistik Görüş	f		%		Mod	
	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)
Tamamen	2	3	33,4	33,4		*
Büyük ölçüde	3	3	50	33,3	*	
Kısmen	1	2	16,6	22,2		
Çok az	0	1	0	11,1		
Hiç	0	0	0	0		
TOPLAM	6	9	100	100		

Tablodan da anlaşılacağı gibi anketi cevaplayan 6 öğreticiden 3'ü (yüzde 50'si) teknik çalışmalar sonucunda öğrenilen davranışları, etüt ve yapıt çalışmada isabetli kullanmak için öğüt ve önerileri büyük ölçüde verebildiğini, 2'si (yüzde 33,4'ü) tamamen verebildiğini, 1'i (yüzde 16,6'sı) kısmen verebildiğini belirtmiştir.

9 öğrenciden 3'ü (yüzde 33,4'ü) teknik çalışmalar sonucunda öğrenilen davranışları etüt ve yapıt çalmada isabetli kullanmak için öğüt ve önerileri tamamen alabildiğini, 3'ü (yüzde 33,3'ü) büyük ölçüde alabildiğini, 2'si (yüzde 22,2'si) kısmen alabildiğini, 1'i (yüzde 11,1'i) çok az alabildiğini belirtmektedirler.

Tablo 29'da genel olarak viyolonsel öğretiminde öğrenilen davranışın kullanılmasına ilişkin öğüt ve önerilerde bulunma durumunda; viyolonselde teknik çalışmalar sonucunda öğrenilen davranışları, etüt ve yapıt çalmada isabetli kullanmak için öğüt ve önerileri öğrencilerin büyük ölçüde verilebildiği, öğrencilerin ise tamamen verildiği doğrultudaki görüşleri saptanmıştır.

Tablo: 30 Anaçalgı Viyolonsel Dersinde Uygulanan
Yöntemlerde Bir Davranış Kazandırmak İçin İzlenen
Yollarda Öğretici ve Öğrencilerin Görüşleri

İstatistik Görüş (yol)	f		%		Mod	
	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)
Güdüleme-açıklayıp gösterip örnek verme-yaptırıp uygulatma	0	1	0	11,1		
Güdüleme-açıklayıp gösterip örnek verme-yaptırıp uygulatma yapılanı denetleyip pekiştireçler verme	0	1	0	11,1		
Güdüleme-açıklayıp gösterip örnek verme-yaptırıp uygulatma-yapılanı denetleyip pekiştireçler verme-yapılan yanlışlıkları düzelterip eksiklikleri tamamlama	0	2	0	22,2		
Güdüleme-açıklayıp gösterip örnek verme-yaptırıp uygulatma-yapılanı denetleyip pekiştireçler verme-yapılan yanlışlıkları düzelterip eksiklikleri tamamlama-öğ-nilenleri pekiştirmeyi sağlama ve nerede, ne zaman, nasıl kullanılabileceğine dair öğrenciyi aydınlatma	6	5	100	55,6	*	*
Hiç	0	0	0	0		
TOPLAM	6	9	100	100		

Tablo 30'a göre 6 öğreticinin hepsi (yüzde 100'ü) ideal öğretim basamağı olan dördüncü yolu izlediğini belirtmektedir. Öğrencilere göre ise bu oranın dağılımı değişmiştir.

9 öğrenciden 5'i (yüzde 55,6'sı) kendilerine dördüncü yol diyebileceğimiz kapsamlı öğretim yolunu seçerken, 2'si (yüzde 22,2'si) üçüncü öğretim yolunu, 1'i (yüzde 11,1'i) ikinci öğretim yolunu, 1'i (yüzde 11,1'i) birinci öğretim yolunun

uygulandığını belirtmişlerdir. Öğrenci görüşlerinin dağılımına göre izlenen yolların uygulamadaki sıralaması ise 4, 3, 2, 1 olarak saptanmıştır.

2.3 VIYOLONSEL ÖĞRETİMİNDE UYGULANAN YÖNTEM VE TEKNİKLERE İLGİLİ ÖĞRETİM ELEMANI VE ÖĞRENCİLERİN GÖRÜŞLERİ

Bu bölümde anketi cevaplayan 6 öğreticiden büyük çoğunluğu viyolonsel öğretiminde uygulanan yöntem ve tekniklerin, evrensel kaynaklara dayalı olduğunu ve bunun için de uygulamada çok geçerli olduklarını belirtmiştir.

Bazıları uygulanan öğretim yöntemlerine kaynak teşkil eden başlangıç metotlarıyla (J.Werner, prattice 1-2) tekniklerin geliştirilmesinde, yardımcı kitapların (S.Lee, Op. 113, Op.31, sevcik 1-2-3-4-5-6) uygulanan yöntemlerin yönlerini belirlediğini belirtmektedir.

Bir kısmı da viyolonselde yöntem olarak Türk Müziği ezgilerinin uygulanan tekniklere aktarılmasının öneminden söz etmiştir

Bu konuda belirtilen öğretici görüşlerinin diğerlerini de şöyle sıralayabiliriz: Viyolonsel öğretiminde Türk Müziği başlangıç metodu hazırlanmaktadır. Başlangıç pozisyonunun birinci pozisyon değil de, dördüncü pozisyon olması önemlendirilerek bu şekilde öğrencinin görerek daha kolay kavrayacağı belirtilmiş ve ayrıca pus (pouce) pozisyonunun birinci sınıftan itibaren kullanılmasının beşinci parmağı da çalmaya yönelteceği vurgulanmıştır.

Uygulanan yöntemlerin beraber çalma, birlikte seslendirme ve öğrenciyi orkestraya yöneltmekle teknik gelişmede öğrencinin daha iyi yetişeceği belirtilmiştir. Viyolonselde başlama yaşının geç olması ve öğretim süresinin kısa oluşu nedeniyle, uygulanan yöntem ve tekniklerde sertlik ve parmak açma sorunlarının belirgin olduğu, bu sorunların dikkate alınması gerektiği ve ayrıca ilk uygulamalarda özellikle birinci pozisyonda dört parmağın tuşede basılı kalmasının

gerektiği, sırası gelen parmağın kaldırılarak doğru bir çalma işleminin yapılacağı ve bununla ilerde büyük yararlar getireceği önemle belirtilmiştir.

Anketi cevaplayan 9 öğrenciden büyük çoğunluğu viyolonsel ğretiminde haftalık ders saatinin az olduğunu, dengeli bir program dağılımı olmadığını ve viyolonsel çalışma zamanlarının yetersizliği konusunda ortak bir düşünce belirtmişlerdir.

Bazıları ğretim görevlilerinden daha çok ilgi istediğini, sabırlı olmaları gerektiğini, iletişim kuramadıklarını, bütün teknikler hakkında geniş bilgilerin verilmesi gerektiğini, değişik öğretmenlerle çalışmanın yöntem ve teknikler açısından olumsuzluk getirdiğini belirtmektedirler.

Bu konudaki ğrenci görüşlerinin diğerlerini de şöyle sıralayabiliriz: Viyolonsel ğretimi dördüncü pozisyonda başlamalıdır, elimizi görerek daha kolay öğrenebiliriz. Etüt ve gamlara çok ağırlık verilmeli, çünkü teknik gelişme ancak bu çalışmalarla desteklenebilir. Viyolonselde uygulanan yöntem ve teknikler perdesiz çalgı oluşu nedeniyle daha da basite indirilmeli, eğitim fakültesine yönelik ders yapılmalıdır diye belirtmişlerdir .

Bir kısım ğrenci de viyolonselde uygulanan yöntem ve tekniklerin geçerliliğinden söz etmiş ve yeterli gördüklerini vurgulamışlardır.

Viyolonsel ğretiminde Uygulanan Yöntem ve Tekniklerin Geliştirilmesinde İlgili ğretim Elemanı ve ğrencilerin Görüşleri

Bu bölümde anketi cevaplayan 6 öğreticinin görüş ve düşüncelerini şöyle sıralayabiliriz:

Genel düşünce, uygulanan yöntem ve tekniklerin tecrübe ile sınırlı olduğu, viyolonsel ğretiminde kullanılan metot ve yapıtların öğrencinin gelişiminde yeterli görüldüğü doğrultusundadır.

Bunun dışında diğer görüşlerde şu başlıklar altındadır: Gam çalışmalarının üstünde çok fazla durulmalı, birinci sınıfta do ve sol dizilerinin istenmesi ise yetersiz görülmektedir.

Yöntem ve tekniklere, uygulamada bütün sınıfları birden piyano eşlikleriyle dinleyerek ve değerlendirerek sınıflar arası etkileşimi sağlamak olumlu yönde yansır düşüncesi belirtilmiştir.

Yöntem ve tekniklerde eser ve etüt çalmada baştan sona bitirmek değil de, doğru ve kurallara uygun çalmak görüşü savunulmuştur. Bir de viyolonselde vibrasyon da dikkate değer bir sorun olarak vurgulanmıştır. Pozisyon geçme ile temel hareketin bir noktaya indirilmesi, değişik parmaklarla alıştırma ve çalışmaların düşünülmesi gerektiği ve esnekliğin mutlaka kazandırılması gereği belirtilmiştir. Ayrıca Müzik Eğitimi Bölümlerinde dört yıllık öğretimde hızlı yol aldracak, halk müziği ve okul şarkıları ağırlıklı bir metoda ihtiyaç var diyerek önemle belirtmişlerdir.

Bu konuda anketi 6 öğrenci cevaplamış diğer 3 öğrenci ise soruyu boş bırakmıştır. Öğrencilerin ortak görüşü şu noktada birleşmiştir:

Viyolonsel öğretiminde yöntem ve tekniklerin geliştirilmesinde etüt, alıştırma çalışmalarına daha çok yer verilmesi ve bunun için de bir çok değişik kaynakların kullanılması gerektiği savunulmuştur. Yine çoğunluk, haftalık ders saati kesinlikle artırılmalıdır diyerek, yöntem ve tekniklerin uygulanmasından çok, viyolonsele olan ilginin ve bağlılığın kendilerinde daha fazla olması gerektiği belirtilmiştir.

Bir kısım öğrenci de mutlaka her öğrenciye bir viyolonsel düşmelidir görüşünü açıklamış, ayrıcı yöntem ve tekniklerde öğrencinin gelişmesine ayna tutacak onu geliştirebilecek, denetleyecek öğretim görevlilerine ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir.

Viyolonsel Öğretiminde Uygulanan Yöntem ve Tekniklerde Kullanılan Alıştırma, Etüt, Yapıt Gibi Araçların Geliştirilmesinde, İlgili Öğretim Elemanı ve Öğrencilerin Görüşleri

Bu bölümde anketi 6 öğretici cevaplamış ve çoğunluk şu ortak düşüncede birleşmiştir:

Viyolonsel öğretiminde uygulanan yöntem ve tekniklerin kullanıldığı alıştırma, etüt ve yapıt elimizde bulunan kaynaklarda yeterince vardır. Yalnız özellikle kendi müziğimize dayalı veya ondan esinlenerek, çokça alıştırma, etüt ve yapıt yazılmalı, yöntem ve tekniklerde bu yapıtlar üzerinde etkin bir şekilde uygulatılmalıdır. Böylece eğitim daha kalıcı bir nitelik kazanır şeklinde belirtmişlerdir .

Yine büyük çoğunluk, öğrencilere “çevreden evrene” ilkesi göz önüne alınarak evrensel çizgide yöntem ve tekniklerin halk müziğimize dayalı alıştırma, etüt ve yapıtlarla geliştirilmesi gerekmektedir diye vurgulamışlardır.

Bir kısım öğretmenler dünya ezgileri de viyolonsel metodunda değişik amaçlarda kullanılmalıdır derken, ülkemiz standartlarında deneyimli ve teknik yeterliliklere sahip bir kişinin sistematik bir sıraya dayalı başlangıç metodu hazırladığını belirtmişlerdir.

Bu konuda anketi 7 öğrenci cevaplamış, diğer 2 öğrenci ise soruyu boş bırakmıştır. Öğrencilerin ortak görüşü şu noktada birleşmiştir:

Viyolonsel öğretiminde kullanılan alıştırma, etüt ve yapıtlar öğrencinin seviyesine uygun seçilmelidir. Bu seçimde öğrencinin beğeni ve seçme hakkı göz önüne alınmalıdır. Verilen etüt, alıştırma ve yapıtlar her aradığımızda eşlikleriyle bulunabilmeli, değişik metotlar ve etütler öğrencilere göre ayarlanarak uygulanmalıdır şeklinde belirtmektedirler .

Bir kısım öğrenci de görüşlerini şöyle ifade etmiştir:

Viyolonsel öğretiminde kullanılan alıştırma, etüt ve yapıtlar yeterlidir. Kütüphanemiz bu ihtiyacı gidermektedir. Biz öğrencilerde kendimizi geliştirmek için değişik kaynakları aramak zorundayız. Klasik yapıtlar yerine popüler müziklerin de kullanılması gerekir. Öğrencinin viyolonselde beste ve seslendirme çalışmaları, öğretmenler tarafından desteklenmelidir. Seçilen etütlerin daha zevkli işlenmesi için Türk motifleri ağırlıklı alıştırma ve yapıtlara gerek vardır şeklinde belirtmişlerdir.

BÖLÜM 3

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu araştırmanın gerçekleştirilmesi üç boyutta düşünülmüştür: Bunlardan birincisi, viyolonsel öğretiminde öğretici ve öğrencilerin tanıtıldığı kişisel bilgiler bölümünden; ikincisi, viyolonsel öğretiminde öğretme durumlarında dayalı alt problem basamaklarından; üçüncüsü ise viyolonsel öğretiminde uygulanan yöntem ve tekniklerle ilgili öğretim elemanı ve öğrencilerin görüşlerinin belirlendiği bölümlerden oluşmuştur.

Kişisel Bilgilerin İncelenmesinin Sonuçları

Meslekî müzik eğitimi yapan eğitim fakülteleri müzik eğitimi bölümlerinde anaçalgı viyolonsel öğretiminde öğretici ve öğrencilerde cinsiyet dağılımı tablosunda baylar büyük çoğunluktur. Bayanlar yalnız öğrencilerde yüzde 22,2 kadardır. Viyolonsel öğretiminde bayların çoğunluğu daha çok onların bu çalgıyı tercih etmesi ve fiziksel uygunluk açısından değerlendirilebilir.

Viyolonsel öğreticilerinin yaş dağılımı tablosunda yüzde 50 gibi bir oranla 26-35 yaşları arasında oldukları tespit edilmiştir. Burada değerlendirme, öğreticilerin orta yaş grubunda yarı yarıya çoğunlukta olması deneyim oranının orta kuşak tecrübesiyle sınırlı olduğu doğrultusunda yapılabilir.

Viyolonsel öğrencilerinin yaş dağılımı da, yüzde 88,9 gibi bir oranla 19-26 yaşları arasında bulundukları tespit edilmiştir. Başlangıç yaşı viyolonsele 12-13

olarak düşünöldüğünde ilerleyen yaşlarda öğrencinin bu çoğunlukta olması, viyolonsel öğretiminde öğrenme ve çalılabilmeye olumsuz neticeler doğurabilecektir.

Viyolonsel öğreticilerinin akademik unvan dağılımında, öğretim üyesi statüsünde sadece bir sanatta yeterlilikle yardımcı doçent bulunması dikkat çekicidir.

Ayrıca bir yüksek lisans öğreniminde öğretici bulunması da oldukça düşük bir orandır. Orkestra sanatçılarının öğretim görevlisi olarak müzik eğitimi bölümlerinde çalışması, viyolonsel eğitimine katkısı açısından oldukça önemlidir. Yalnız tercihimiz “sanatçı-öğretmen” konumundan çok “öğretmen-sanatçı” yetiştirmek olmalıdır. Bu hedefe yönelik elemanları yetiştirmek zorundayız.

Viyolonsel öğrencilerinin orta öğretim mezuniyet durumlarının dağılımı, yüzde 55,6 oranında lise öğrenimi olarak tesbit edilmiştir. Bu dağılımda ikinci çoğunlukta, meslek lisesi çıkışlılara yöneliktir. Yalnız öğretmen lisesi çıkışlıların bulunmaması dikkat çekicidir. Öğretmen okullarında müzik eğitimi ve öğretmenlik formasyonu diğer okullara göre oldukça geniş ve branslaşma düzeyinde verilmektedir. Öğrencilerin orta öğretim kurumlarındaki dağılımı, meslekî eğitim alanında öğretim veren liselere dayalı olması tercih edilmeli, eğitimde buna fırsat verilmelidir.

Viyolonsel öğreticilerinin kıdem dağılım tablosunda hizmet sürelerinin yüzde 50 gibi bir oranla 6-15 yıl arasında bulunduğı tespit edilmiştir. Bu tabloda ikinci çoğunlukta 5 yıl ve daha az sürede deneyim ve hizmet yılından oluşmaktadır. Burada orta kuşak öğretim görevlilerinin hizmet yılı sürelerininde yaşlarıyla doğru orantı oluşturduğu söylenebilir.

Viyolonsel öğrencilerinin sürekli kullanabilecekleri bir çalgıya sahip olma durumları yüzde 66,7’dir. Bu oran oldukça memnuniyet vericidir. Lisans eğitimi süresinde müzik bölümlerinin öğrencilere kullanabilecekleri viyolonselleri sağlamaları da öğretimi olumlu yönde etkilemektedir. Tabii ki tüm öğrencilerin her

zaman kullanabileceği bir çalgıya sahip olması ve onların çalışmalarıyla en iyiye ulaşmaları arzu edilen bir durumdur.

Öğretme Durumlarına Dayalı Alt Problem Basamaklarının İncelenmesinin Sonuçları

Viyolonsel öğretiminde öğrenmeye hazırlık dereceleri, iki soruda değerlendirilmiştir: Birisi, oturuş ve tutuşta dikkatleri toplayabilme; diğeri tel değiştirken karşılaşılan sorunları gidermek için müzik kitaplığından yararlanabilme dereceleridir.

Buna göre tablo 9'da öğretici ve öğrencilerin büyük çoğunluğu oturuş ve tutuşta dikkatlerini çoğunlukla toplayabildiklerini belirtmektedirler. Çalgı öğrenirken, özellikle yaylı çalgılarda dikkat bütünlüğü ile dikkatin dağıtılmaması gerekir. Bu, öğrenmeye hazırlığın ön koşuludur.

Tablo 10'a göre, viyolonsel öğretiminde tel değiştirirken karşılaşılan sorunları gidermek için müzik kitaplığından yararlanabilme derecelerinin öğreticilerde "çok az", öğrencilerde "hiç" olduğu belirlenmiştir. Burada faydalanma derecesi çok düşüktür. Bu durumda öğrenciler üzerinde hiç yararlanılmadığı şeklinde yansımıştır.

Viyolonsel öğretiminde öğrenmeye yol gösterme ve ip uçları verme dereceleri üç soruda değerlendirilmiştir: Birincisi, legato tekniğinde öğrenme eksiklik ve güçlüklerini zamanında düzeltmeyi uygulayabilme; ikincisi, detaşe tekniğinde nasıl bir plânlama ile çalışılacağıın anlatılabilmesi; üçüncüsü, martele tekniğinde öğrenme güçlüklerinin zamanında belirlenerek yardımcı çalgı metotlarından yol göstermede yararlanma dereceleri olarak belirlenmiştir.

Buna göre tablo 11'de öğretici ve öğrencilerin büyük çoğunluğu legato tekniğinde eksikliklerin zamanında düzeltildiği görüşünde birleşmiştir. Bu yay tekniğinin kavranmasında öğrenme eksiklik ve güçlüklerini gidermenin yanısıra bu

konuda alınan kararları uygulayabilmede önemli bir noktadır. Legato tekniğinde düzeltmenin tamamen uygulandığını söyleyen öğretici ve öğrenci bulunmamaktadır. "Hiç uygulanmıyor" diyen öğretici ve öğrenci de yoktur.

Tablo 12'de öğretici ve öğrencilerin büyük çoğunluğu detaşe tekniğinde nasıl bir plânlama ile çalışılacağını büyük ölçüde anlatıldığı görüşünde birleşmişlerdir. Plânlama ile çalışma, viyolonsel öğretimi yay tekniklerinde, kondisyon gelişiminde oldukça önemli bir yer tutar.

Tablo 13'de ise öğretici ve öğrencilerin büyük çoğunluğu martele tekniğinde öğrenme güçlüklerinin yardımcı çalgı metotlarından giderilmesi konusunda kısmen yararlanıldığı görüşünde birleşmişlerdir. "Tamamen yararlanılıyor" diyen öğretici ve öğrencinin bulunmaması dikkat çekicidir. Öğrenme güçlüklerinin giderilmesi, öğrenciyi düzenli bir gözlemle ve gelişmelerin kontrolüyle sağlanabilir. Burada seçilen yay tekniğine uygulanan yöntemde öğrenme güçlüklerinin zamanında çözümlenmesi ve bu çözümün ışığında yardımcı metotlardan fazlasıyla faydalanmak gerekir. Zamanında belirlenmeyen güçlükler, hangi teknik olursa değişmez bir kuraldır, öğrencinin öğrenmesini doğrudan etkiler.

Viyolonsel öğretiminde öğrencinin öğrenmeye katılımını sağlama dereceleri üç soruda değerlendirilmiştir: Birincisi, ses gürlüğünü azaltarak çalmada bir önce ve bir sonra işlenecek konular arasında amaca dönük davranışları kazandırabilme; ikincisi, ses gürlüğünü aynı tutarak çalmada güven kazandırmak için eşlik ederek birlikte seslendirme yöntemini kullanabilme; üçüncüsü, ses gürlüğünü artırarak çalmada algılama düzeyini geliştirmek için çalışılan etütleri ezbere çaldırabilme dereceleri olarak belirlenmiştir.

Buna göre tablo 14'de öğretici ve öğrencilerin çoğunluğu ses gürlüğünü azaltarak çalmada bir önce ve bir sonra işlenecek konular arasında amaca dönük davranışların büyük ölçüde kazandırılabilirdiği görüşünde birleşmişlerdir. "Hiç kazandırmıyor" diyen öğretici ve öğrenci yoktur. İşlenen konular arasında amaca

dönük davranışlar teknik gelişme ve kavramayla ilgilidir. Bu yöntemin viyolonsel öğretiminde seçilen tekniğe dayalı olarak uygulanması, işlenen konuların pekişmesi ve unutulmaması açısından büyük önem taşır.

Tablo 15’de öğretici ve öğrencilerin çoğunluğu ses gürlüğünü aynı tutarak çalmada güven kazandırmak için eşlik ederek birlikte seslendirme yöntemini kısmen kullanabilme görüşünde birleşmişlerdir. Bu yöneme “hiç kullanılmıyor” diyen öğretici ve öğrencinin olmaması da memnuniyet vericidir. Seçilen tekniğe dayalı olarak öğrenciye güven kazandırmak için ona eşlik etmek, gözle görülen gelişmeler ve değişimler yaratacaktır.

Tablo 16’da viyolonselde ses gürlüğünü artırarak çalmada algılama düzeyine geliştirmek için çalınan etütleri ezbere çaldırabilme derecelerinde, öğreticilerin büyük çoğunluğu “kısmen” öğrencilerin büyük çoğunluğu da “çok az” ve “hiç” diyerek görüşlerini belirtmişlerdir. Bu yöntemde seçilen tekniğe dayalı olarak öğrencide algılama düzeyini geliştirmek, onda müziksel hafızanın gelişmesini sağlayacaktır.

Viyolonsel öğretiminde pekiştireç verme-alma, öğrenmeyi pekiştirme durumu üç soruda değerlendirilmiştir: Birincisi, yayın iki telde kullanılmasında yapılan yanlışlıkları düzeltip eksiklikleri tamamlayabilme; ikincisi, spikato tekniğinde davranışların gözlenmesinde pekiştireç verebilme-alabilme; üçüncüsü, sotiye tekniğinde öğrenilenlerin pekişmesi için çalınan yapıtlarda (sonat, konçerto) sağlam bir teknik kazandırmayı amaçlayabilme dereceleri olarak belirlenmiştir.

Buna göre tablo 17’de öğretici ve öğrencilerin büyük çoğunluğu yayın iki telde kullanılmasında, yapılan yanlışlıkları düzeltip eksiklikleri “büyük ölçüde” tamamlayabilme derecelerinde birleşmişlerdir. “Tamamen tamamlanıyor” diyen öğretici ve öğrencinin bulunmayışı dikkat çekicidir. “Hiç tamamlanmıyor” diye görüş belirten de olmamıştır. Bu yöntemde seçilen tekniğe dayalı olarak öğrencide yayın tellerde kullanımının en iyi biçimde olmasını sağlamak hedefdir. Bu hedefin

büyük ölçüde denetlenerek uygulanması, viyolonselde yayı en iyi ve en doğru şekillerde kullanmayı gerektirecektir. Viyolonseli iyi çalabilme, yayı tellerde doğru olarak kullanmaya bağlıdır.

Tablo 18’de spikato tekniği davranışlarının gözlenmesinde öğretmenlerin büyük çoğunluğu büyük ölçüde pekiştireç verdiğini, öğrencilerin de yarısı pekiştireç aldığını belirtmişlerdir. “Hiç pekiştireç verilmiyor” diyen öğretici, “hiç pekiştireç alınmıyor” diyen öğrenci bulunmamaktadır. Bu durum da öğretim açısından az da olsa memnuniyet vericidir. Burada seçilen tekniğin ayrıntılarıyla sık sık gözlenmesi gerekir. Yayda dengeli bir kullanım için bu zorunludur. Öğrencilerin çalışmalarının kısmen gözlenmesi yay tekniklerinin yeterince yerleşmesini ve kullanım güçlüklerini ortaya çıkarabilir. Öğreticilerin yaydaki gözlemlerinin öğrenciler üzerinde kanaat bırakacak doğrultuda etkili ve belirli zamanlarda olması çok daha faydalı olur.

Tablo 19’da sotiye tekniğinde öğrenilenlerin pekişmesi için çalınan yapıtlarda (sonat, konçerto) sağlam bir teknik kazandırmayı öğretmenlerin yarısı çok az amaçladığını, öğrencilerin çoğunluğu ise büyük ölçüde amaçlandığını belirtmişlerdir. Burada bir çelişki vardır. Öğreticilerin sağlam bir teknik kazandırmayı çok az amaçladıkları halde, öğrencilerin ise büyük ölçüde amaçlandığı görüşünde olmaları ilginçtir. Bu durumda onların kendi çalışmalarıyla teknik gelişimlerini sürdürmeyi sağladıklarını söyleyebiliriz. Uygulama güçlükleri tüm yay tekniklerinde her zaman vardır. Bu güçlükleri eğitim süreci içinde öğrencilere seçilen yay tekniklerine hazırlayıcı etüt ve yapıtların fazlaca verilmesi gerekir. Öğrenmeyi pekiştirmenin vazgeçilmez bir yöntemi de bu metottur.

Viyolonsel öğretiminde öğrenmenin sonucuna ilişkin bilgi verme-alma durumu üç soruda değerlendirilmiştir: Birincisi, pus pozisyonunda yayı tele sürterek çalarken çalgıyı tanıyabilme için öğretilen bilgiler arasında benzer ya da farklı yönleri belirtme; ikincisi, pus pozisyonunda yayı tele düşürerek çalarken öğrenilen

bilgilerin nerede, ne zaman, nasıl kullanılacağını anlatabilme; üçüncüsü, flajöle tekniğinde, yapılan davranışın sonunda başarı ve başarısızlık durumunun anlatılabilme dereceleri olarak belirlenmiştir.

Buna göre, tablo 20’de öğretici ve öğrencilerin çoğunluğu, pus pozisyonunda yayı tele sürterek çalarken, çalgıyı tanıyabilme için öğretilen bilgiler arasında benzer ya da farklı yönlerin büyük ölçüde belirtildiği görüşünde birleşmişlerdir. Eğitimde anoloji (benzeşim) olarak geçen bu yöntemin pus pozisyonunda diğer pozisyonlara göre bazı durumlarının açıklanması, öğretimde bütünlük ilkesinin gereği olarak bilinçli öğrenme ve bilinçli çalabilmeyi sağlayacaktır.

Tablo 21’de öğretici ve öğrenciler pus pozisyonunda yayı tele düşürerek çalarken öğretilen bilgileri nerede, ne zaman, nasıl kullanılacağını anlatılabilmesinde “büyük ölçüde” görüşünde birleşmişlerdir. Bu yöntemde seçilen tekniğe dayalı olarak öğrenmenin sonucuna ilişkin bilgilendirme öğrenmenin geçerliliği ve öğrenim sürecinin sürekliliği açısından önemlidir.

Tablo 22’de flajöle tekniğinde yapılan davranışın sonunda başarı ve başarısızlık durumu öğrencilere göre “tamamen”, öğrencilere göre de “büyük ölçüde” anlatılabilmektedir. Burada seçilen tekniğe dayalı olarak başarı ve başarısızlık durumlarının anlatılması, öğrencide yapılan hareketin doğruluğu ve yanlışlığının tespitinde önem taşır.

Viyolonsel öğretiminde öğrenme ve eksikliklerini giderme, yanlışlıklarını düzeltme, öğrenilmeyenleri yeniden öğretme beş soruda değerlendirilmiştir: Birincisi, titreşimli çalmada yanlış üretilen seslerde hemen uyarıda bulunarak öğrenme eksikliklerini giderici bilgileri verebilme-alabilme; ikincisi, pizikato tekniğinde öğrenemedikleri bilgileri hangi kaynaklardan yararlanılacağını anlatabilme; üçüncüsü, süslemeli çalma şekillerinden çarpmada verilecek ödevin hazırlanmasında yeterli örnekleri gösterebilme; dördüncüsü, süslemeli çalma

şekillerinden mordanda çalınan etütlerdeki sorunları çözümlemede yardımcı olabileme; beşincisi, süslemeli çalma şekillerinden trilde bir çalışma metodu göstererek çalışmaları ve gelişmeleri kontrol edebilme dereceleri olarak belirlenmiştir.

Buna göre, tablo 23’de titreşimli çalmada yanlış üretilen seslerde hemen uyarıda bulunarak öğrenme eksikliklerini giderici bilgileri öğretmenlerin “büyük ölçüde” ve “tamamen” verebildiği, öğrencilerin ise “tamamen” alabildiği görüşü ortak olarak tespit edilmiştir. Burada viyolonsel çalmada oldukça önemli görülen esneklik, yumuşaklık gibi davranışların, titreşimli çalmaya etkileri de, düzeltmeler ve yeniden öğretmelerle öğrencide olumlu ve kalıcı olarak çalmada bir bütünlük oluşturacaktır.

Tablo 24’de pizikato tekniğinde öğrenemedikleri bilgileri hangi kaynaklardan yararlanılacağına öğretmenlere göre çok az anlatıldığı, öğrencilere göre de hiç anlatılmadığı doğrultudaki görüşleri tespit edilmiştir. “Tamamen anlatılıyor” diyen öğretici ve öğrencilerin bulunmaması da dikkat çekicidir. Burada seçilen tekniğe dayalı olarak çeşitli kaynaklardan yararlanmak ve bunu öğrenciye göstermek bu tekniğin daha geniş kullanımına yer vermeyi ve kaynakları taramayı gerektirir. Bu da viyolonsel öğretiminde görerek uygulamanın dışında okuyarak çözümlemeyi de sağlayacaktır.

Tablo 25’de süslemeli çalma şekillerinden çarpmada verilecek ödevin hazırlanmasında yeterli örnekleri öğretmenlerin “tamamen” gösterildiği, öğrencilerin de “büyük ölçüde” gösterildiği doğrultudaki görüşleri tespit edilmiştir. Öğreticilerin görüşleri diğer seçeneklere de belirli oranlarda dağılmıştır. Burada uygulanan yöntem seçilen tekniğe dayalı olarak amaca uygun bir şekilde yürütülmektedir. Yeterli örnek gösterme, uygulatma, öğrencinin denetlenmesi, onda pratik nota okuma ve çalabilmede önemli ölçüde güven sağlayacaktır.

Tablo 26’da süslemeli çalma şekillerinden mordanda çalınan etütlerdeki sorunları çözümlemede öğretici-öğrencilerin “büyük ölçüde” yardımcı olduğu görüşünde birleştikleri tespit edilmiştir. Öğrencilerde kısmen yardımcı olduğu görüşü de oldukça yüksek bir orandır. Burada seçilen tekniğe dayalı olarak çalınan etütlerde oluşan sorunları gidermek için, öğrencinin sağ elinin işlevliliğini artırmak ve eksikliklerini gidermek, gerekli düzeltmeleri sağlamak onda doğru çalmayı zorunlu kılacaktır. Böylece başarı yükselecektir.

Tablo 27’de süslemeli çalma şekillerinden trilde bir çalışma metodu göstererek, çalışmaları ve gelişmeleri öğretici ve öğrencilerin çoğunluğunun “büyük ölçüde” kontrol edebildiği görüşü tespit edilmiştir. “Hiç kontrol edilmiyor” diyen öğretici ve öğrencilerin bulunmaması da memnuniyet vericidir. Burada seçilen tekniğe dayalı olarak önerilen çalışma metodu, öğrencinin değişik parmakları kullanarak bulunduğu pozisyonlarda kurallara uygun ve aceliteyi sağlayıcı gelişmeleri sağlamasına imkân verecektir.

Viyolonselde öğrenilen davranışın kullanılmasına ilişkin öğüt ve önerilerde bulunma üç soruda değerlendirilmiştir: Birincisi, glisando tekniğinde öğrenme güçlüklerini göz önüne alarak öğrenilen tekniği nerede kullanacağını gösterebilme; ikincisi, teknik çalışmalar sonucunda öğrenilen davranışları, etüt ve yapıt çalmada isabetli kullanmak için öğüt ve önerileri verebilme-alabilme dereceleri; üçüncüsü, viyolonsel dersinde uygulanan yöntemlerde bir davranışı kazandırmak için izlenen yollarda öğretici ve öğrencilerin görüşleri olarak belirlenmiştir.

Buna göre tablo 28’de glisando tekniğinde öğrenme güçlüklerini göz önüne alarak tekniği nerede kullanacağını öğrencilerin “büyük ölçüde” gösterebildiği görüşü, öğrencilerin de “kısmen” gösterildiği doğrultudaki görüşleri tespit edilmiştir. “Hiç gösterilmiyor” diyen öğretici ve öğrenci bulunmaması memnuniyet vericidir. Öğrencilerde “kısmen gösteriliyor” düşüncesi dönemlere göre seçilen ve yeterince tanınmayan, dinlenilmeyen yapıtlarda bu tekniğin

kullanımından kaynaklanan yetersizliklerle bilinmemesi doğrultusunda gösterilebilir. Temennimiz bu tekniğin öğretmenlerin verebileceği düzeye öğrencilerin çıkarılması hedefinde olacaktır.

Tablo 29’da teknik çalışmalar sonucunda öğrenilen davranışları, etüt ve yapıt çalmada isabetli kullanmak için öğüt ve önerileri öğretmenlerin büyük ölçüde verdiği, öğrencilerin de “tamamen” alabildiği görüşü tespit edilmiştir. “Hiç verilmiyor” diyen öğretici ve öğrencinin bulunmayışı da memnuniyet vericidir. Viyolonsel öğretiminde uygulanan yöntemler doğrultusunda çalgının kullanımına dair teknik durumları, etüt ve yapıt çalarken isabetli bir seçimde, öğüt ve önerilerin öğretme durumlarındaki etkisi, önemi yadsınamaz. Çalgıyı doğru çalabilme davranışlarının öğrenci üzerinde kalıcı izli olması, öğüt ve önerilerin yerinde ve zamanında verilmesiyle mümkün olur. Öğretici ve öğrencilerin görüşlerinde bu durumun bileşkesi, eğitimin niteliğini artırarak çalgı öğretiminde başarının yüksek olduğu bağlamında değerlendirilebilir.

Tablo 30’da viyolonsel dersinde uygulanan yöntemlerde bir davranış kazandırmak için izlenen yollarda öğretici ve öğrencilerin büyük çoğunluğu şu yolda birleşmişlerdir:

Uygulanan Yöntemlerde İzlenen Yol:

Güdüleme-açıklayıp gösterip örnek verme-yaptırıp uygulatma yapılıp denetleyip pekiştirme-çerçeve verme-yapılan yanlışlıkları düzeltip eksikleri tamamlama-öğrenilenleri pekiştirmeyi sağlama ve nerede, ne zaman, nasıl kullanabileceğine dair öğrenciyi aydınlatmadır. Genelde öğretimde izlenen yolun (basamakların) geçerliliği, öğretim elemanı ve öğrenciler tarafından kabul edilmektedir. Her iki grubun görüşlerine göre yukarıda belirtilen dördüncü yolda, yöntemlerde ve davranışlarda ortak noktalar tespit edilmiştir.

Viyolonsel Öğretiminde Uygulanan Yöntem ve Tekniklere İlgili Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesinin Sonuçları

“Viyolonselde başlangıç birinci pozisyon değil de, dördüncü pozisyon olmalıdır” ortak görüşü belirlenmiştir. Burada her iki grupta, öğrenen kişinin elini görerek daha kontrollü çalışacağı izlenimini savunmuştur. Öğretim görevlilerine göre, uygulanan yöntem ve teknikler evrensel kaynaklara dayalıdır ve çoğunlukla amacına ulaşmaktadır. Öğrencilere göre ise, bu görüşe katılım oranı oldukça düşüktür. Öğretim görevlileri yardımcı kaynaklardan, başlangıç yaşından, sertlik ve yumuşaklıktan, orkestrada çalmanın öneminden ve Türk Müziğine yer veren öğretimden söz ederken; öğrenciler de, dengesiz programdan, haftalık ders saati azlığından, öğretim görevlilerinden çok ilgi istediklerinden, tüm teknikler hakkında geniş bilgilendirme yapılmadığından, değişik öğretim görevlileriyle çalışmak istemediklerinden, dizi ve etütlere fazlaca ağırlık verilmemesinden, perdesiz çalgı olması nedeniyle bir çok güçlüklerle karşılaştıklarından, öğretimin daha basite indirilmesinden söz etmektedirler.

Viyolonsel Öğretiminde Uygulanan Yöntem ve Tekniklerin Geliştirilmesinde İlgili Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesinin Sonuçları

“Viyolonselde alıştırma, etüt ve dizi çalışmalarının üstünde fazlaca durulmalı ve değişik kaynaklardan yararlanılmalıdır” ortak görüşü belirlenmiştir.

Öğretim görevlileri yöntem ve tekniklerin genelde yeterli olduğundan, birinci sınıfta istenen dizilerin yetersiz olduğundan, her sınıfta çalınan yapıtlarda piyano eşliğinin öneminden, kurallara göre çalmanın önceliğinden, pozisyon geçme ve vibrasyonda esneklikten, yayın değişik etütlerde tellerde çok amaçlı kullanılmasından ve ayrıca eğitim müziğinde halk müziği ve okul şarkılarına duyulan ihtiyaçtan söz ederken; öğrenciler ise, haftalık ders saatinin azlığından, viyolonsele olan ilgilerinin yetersizliğinden, her öğrenciye bir viyolonsel düşmemesinden ve çalışmalarını denetleyecek, gözleyecek öğretim görevlilerine her zaman ihtiyaç duyduklarından söz etmişlerdir.

Viyolonsel Öğretiminde Uygulanan Yöntem ve Tekniklerde Kullanılan alıştırma, Etüt, Yapıt Gibi Araçların Geliştirilmesinde İlgili Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesinin Sonuçları

“Viyolonselde halk müziğine dayalı alıştırma, etüt ve yapıtlara ihtiyaç vardır ve geliştirilmelidir” ortak görüşü belirlenmiştir.

Öğretim görevlileri, kaynakların yeterli olduğundan, dünyada her ülkenin müziklerine yer verilmesinden ve ülkemiz standartlarında bir metot yazılmasından söz ederken; öğrenciler ise kullanılan alıştırma etüt ve yapıtların kendi seviyelerine uygun olmadığından, aranan her notanın eşlikleriyle bulunamadığından, değişik kaynakları arama zorunluluğundan, popüler müziklere ihtiyaç duyduklarından, kendilerine ait beste çalışmalarının desteklenmesinden ve bu konuda yardımcı olunması gerektiğinden söz etmektedirler.

ÖNERİLER

1. Viyolonselde dikkatin temel davranışlardan oturuş ve tutuşta, başlangıçtan sonuna kadar korunması gerekir. Öğretme durumlarının her basamağında öğretici ve öğrencilerin dikkatlerini tamamen toplayabilmeleri sürekli arzu edilen bir durumdur.

2. Viyolonsel öğretiminde müzik kitaplığından faydalanmada öğretici-öğrencilerin görüş farklılıklarının giderilmesi için, değişik tellerde fazlaca etütlerin kullanılabileceği kaynakları aramak, hatta aratmak derse hazır olma ve motivasyon açısından her zaman uygulanabilecek yöntemdir.

3. Viyolonsel çalmada gerekli performansı sürekli tutabilmek için, tüm yay tekniklerinde olduğu gibi detaşe tekniğinde de plânlama ile çalışmanın tamamen uygulanması gerekir.

4. Viyolonsel öğretimi martele tekniğinde yayın kullanılmasında, yardımcı çalgı metotlarından her zaman istifade etmek gerekir. Değişik etütler öğretici-öğrencilerde de büyük ölçüde faydalı olacaktır.

5. Viyolonselde ses gürlüğünü azaltarak çalarken öğrenmeye katılımı sağlamada, işlenecek konular arasında bağlantının sağlanması teknik gelişimde yay kullanmada oldukça etkilidir. Bu etki öğretme durumlarının tüm basamaklarında nota okuma, çalma ve yorumlamada olumlu yönde gelişmelere tamamen fırsat verecektir.

6. Viyolonselde ses gürlüğünü aynı tutarak çalarken güven kazandırmak için eşlik ederek birlikte seslendirme yöntemi, öğrenciye önce kendisinde, daha sonra da çalgısındaki teknik beceri ve kullanımda yapabilme ve başarabilme kanaatini verecektir. Eşlik etme lisans eğitiminde her sınıfta ve bütün tekniklerde öğrencinin gelişimine göre tamamen uygulanmalıdır.

7. Viyolonselde ses gürülüğünü artırarak çalmada algılama düzeyini geliştirmek için çalınan etütleri ezbere çaldırmanın müziksel hafıza gelişimi ve nüans uygulamalarında öğrenciye büyük ölçüde katkıda bulunacağı unutulmamalıdır.

8. Viyolonselde yayın tellerde kullanılmasında yapılan yanlışlıkların kesinlikle tamamen düzeltilmesi gerekir. Bunun için öğrencinin çalışmalarında destek olmak, anlayamadığı konuların üstüne giderek, ilgili alıştırmalarla konunun pekişmesini sağlamak gerekir. Bu yöntemi tüm tekniklerde uygulamak vazgeçilemez bir yoldur.

9. Viyolonselde spikato tekniğinde ve tüm tekniklerde davranışların sık sık gözlenmesi ve denetlenmesi gerekir. Öğrencide bu izlenimin oluşması için, öğretme durumlarında uygulanan yöntemlerin etkin bir şekilde tamamen uygulanması gerekmektedir.

10. Viyolonselde sotiye tekniğinde ve tüm tekniklerde çalınan yapıtlarda, öğrenciye sağlam bir teknik kazandırmak ideal bir görüştür. Seçilen tekniğin kavranmasını sonat, konçerto ve ilgili yapıtlarda tamamen gerçekleştirmek arzu edilen hedeftir.

11. Viyolonselde pus pozisyonunda uygulanan benzeşimin, yani öğretilen bilgiler arasında benzer ya da farklı yönlerin tüm tekniklerde her zaman tamamen uygulanması gerekir.

12. Viyolonselde pus pozisyonunda yayı tele düşürerek çalarken öğrenilen bilgileri nerede, ne zaman kullanılacağını tamamen anlatılması gerekir. Tüm tekniklerde öğrenmenin sonucuna ilişkin bilgi (dönüt) vermek-almak, öğrenme güçlüklerinin belirlenmesi ve çalışmaların ona göre düzenlenmesinde etkili olacaktır.

13. Viyolonselde flajöle tekniğinde dönüt vermek, çalışmaların en doğru şekilde yürütülmesini sağlar. Teknik çalışmaların tamamen kontrol altına alınması başarı ve başarısızlık durumunun göstergesini belirleyecektir.

14. Viyolonselde titreşimli (vibratolu) çalmada öğrencinin kendi kontrolünü nasıl yapacağı da çok iyi kavratılmalıdır. Basılan sesin (üretilen sesin) boş tellerde tınlatılması gibi. Böylece öğrenme eksikliklerini giderici davranışları kendi kendine çözümleme yöntemiyle öğrenci, öğrenilemeyen bilgileri yeniden öğrenmede alabilme düzeyindeki başarısını her zaman sürdürecektir.

15. Viyolonsel öğretiminde pizikato tekniğinde kullanılan kaynakların değişik literatür ve dillerde çözümlenmesi ve açıklanması gerekir. Tekniklerin özellikleri değişik kaynaklardan incelenerek verilirse nota okuma ve çalma düzeylerinde öğrenme eksikliklerini giderici yönde gelişmeler büyük ölçüde sağlanabilir.

16. Viyolonsel süslemeli çalma şekillerinden çarpmada gösterilen örneklerin yeterince verilmesi öğrenme eksikliklerini gidermek için önemli ölçüde katkıda bulunacaktır. Tüm tekniklerde verilen ödevin hazırlanmasında yeterli örnekleri gösterebilme öğretme durumlarının her basamağında en geçerli hedeftir.

17. Viyolonselde süslemeli çalma şekillerinden mordan ve trilde çalınan etütlerde sorunların giderilmesi ve bir çalışma metodu göstererek gelişmeleri tamamen kontrol edebilmenin gerçekleştirilmesi arzu edilmektedir. Tüm tekniklerde öğretme durumlarının her basamağında bu yöntemler uygulanmalıdır.

18. Viyolonselde glisando tekniğinde öğrenme güçlüklerini göz önüne alarak, öğrenilen tekniği nerede kullanılacağını bilinçli uygulanması gerekir. Tüm tekniklerde bilinçli kullanımın oluşması ise evrensel metotların taranarak çevirilerinin viyolonsel öğretiminde öğrenciye aktarılmasıyla mümkündür.

19. Viyolonselde teknik çalışmalar sonucu öğrenilen davranışları etüt ve yapıt çalmada isabetli kullanmak için öğüt ve önerileri kullanabilme dereceleri öğretimin seviyesini gösterir. Öğüt ve önerileri tüm teknik çalışmalarda, öğretme durumlarının her basamağında süreklilik gösterecek biçimde tamamen verilmesi en doğru olanıdır.

20. Viyolonsel öğretiminde uygulanan yöntem ve tekniklerin geliştirilmesinde Türk Müziği viyolonsel öğretim dağarcığına çok büyük ihtiyaç vardır. Bu ihtiyacı giderebilmek için halk müziği örneklerimize viyolonsel öğretiminde fazlasıyla yer vermek zorundayız. Böyle bir uygulama, izlenen yöntemleri destekleyecek ve viyolonsel tekniklerinin türkülere aktarılmasıyla öğretme durumlarında büyük ölçüde kolay ve zevkle çalabilmeyi gerçekleştirecektir.

KAYNAKLAR

- 1- Fidan, N., Okulda Öğrenme ve Öğretme. Kavramlar, İlkeler, Yöntemler, Kadioğlu Matbaası, Ankara, s.6, 167,168, (1985)
- 2- Başaran, İ.E., Eğitime Giriş, 5. baskı, Sevinç matbaası, Ankara, s. 23, (1984)
- 3- Ertürk, S.,Eğitimde Program Geliştirme, 4.baskı, Yelkentepe Yayınları, Ankara, s.12, (1982)
- 4- Uçan, A.,Eğitimde Yetişek (Program) Geliştirme Ders Notu, Ankara, s.1, (1982)
- 5- Uçan, A.,Eğitimde Program Geliştirme Ders Notu, Ankara, s.7, (1982)
- 6- Akalın, B.,Köy Enstitülerinde Müzik Eğitimi Klavuzu, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, s.5, (1945)
- 7- TDK,Türkçe Sözlük 2 K-Z, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, s.1064, (1988)
- 8- Selanik,C.,Müzik Tarihi Ders Notu,Ankara, s.1,
- 9- Sun,M.,Türkiye'nin Kültür-Müzik-Tiyatro Sorunları, Kültür Yayınları, No 2, Ankara, s.196-197, (1969)
- 10- Uçan,A.,Müziğe Giriş Ders Notu, Ankara, s. 10, (1983)
- 11- Uçan, A.,Müzik Eğitiminde Program Geliştirme Kuram ve Türkiye'deki Uygulama, 1.Uluslararası Müzik Bilimleri Sempozyumu Bildirisi, İzmir, s.1,2, (1984)
- 12- Çalışır,F.,Çalgı Bilgisi, 2.baskı, Dağarcık Yayınları, Ankara, s.92,
- 13- Uçan,A.,Türkiye'de Cumhuriyetin İlk Altmış Yılında Müzik Eğitiminde Program Geliştirme, G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt 4, sayı 1, s,315,316,317, (1988)

- 14- Özyürek,L.,Öğretim Yöntemlerinde Yenilikler, A.Ü.Eğitim Fakültesi Yayınları, Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 15, sayı 1, s.61, (1982)
- 15- Hesapçıoğlu,M.,Öğretim ilke ve Yöntemleri, Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., İstanbul, s.62, (1988)
- 16- Süer,R.,Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Öğretim, Yayınlanmış Doktora Tezi, A.Ü. Eğitim Fakültesi, Ankara, s.74, (1980)
- 17- Oğuzkan,F.,Orta Dereceli Okullarda Öğretim (Amaç, İlke, Yöntem ve Teknikler), Emel Matbaacılık Sanayii, Ankara, s.73, (1985)

TÜRKİYE'DE EĞİTİM FAKÜLTELERİ MÜZİK EĞİTİMİ BÖLÜMLERİNDE

VİYOLONSEL ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN YÖNTEM VE TEKNİKLERİN

ÖĞRENCİYE YANSIMASI

VİYOLONSEL ÖĞRETİCİLERİNİN GÖRÜŞ VE DÜŞÜNCELERİNE

YÖNELİK UYGULANAN

ANKET

Form: A

Şubat 1991- ANKARA

AÇIKLAMA

Bu anket, “Türkiye’de Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Viyolonsel Öğretiminde Kullanılan Yöntem ve Tekniklerin Öğrenciye Yansıması” konulu, yapılmakta olan bir araştırmaya temel olacak bilgilerden bir bölümünü toplamak için hazırlanmıştır.

Bu anketle toplanacak bilgiler, yapılmakta olan bu araştırma dışında herhangi bir maksatla kullanılmayacak, anketi cevaplayanlara ilişkin her türlü bilgi gizli tutulacaktır.

Bu anketin amacına ulaşmasının, ankette kapsanan soruların eksiksiz olarak ve içtenlikle cevaplandırılmasına bağlı olduğuna takdir edersiniz.

İlginiz ve yardımlarınız için teşekkür eder, saygılar sunarım.

A.Gürsan SARAÇ

Araştırmacı

YÖNERGE

Bu araştırma için hazırlanan ankette çoktan seçmeli ve açık uçlu sorular yer almaktadır. Çoktan seçmeli soruların altında yer alan seçeneklerin sizce uygun olanını seçerek numarasının önündeki parantez () içine çarpı işaretini (X) koyarak belirtiniz.

Ankette derecelendirilmiş ölçek üzerinde belirlenen seçeneklere göre, cevaplandırılacak sorular için kullanılan seçenekler ve ölçek değerleri: Tamamen (1); büyük ölçüde (2); kısmen (3); çok az (4); hiç (5); gibidir.

Ankette verilecek cevaplara, konu hakkındaki görüşlerinizin olduğu gibi yansıtılması beklenmektedir.

KİŞİSEL BİLGİLER

1. Viyolonsel öğreticiliği yaptığınız Müzik Eğitimi Bölümü'nün bağlı olduğu

Fakülte:

- ☐ 1. G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi
- ☐ 2. M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi
- ☐ 3. D.E.Ü. Buca Eğitim Fakültesi
- ☐ 4. U.Ü. Eğitim Fakültesi
- ☐ 5. S.Ü. Eğitim Fakültesi

2. Cinsiyetiniz:

- ☐ 1. Kadın
- ☐ 2. Erkek

3. Yaşınız:

- ☐ 1. 25 ve daha genç
- ☐ 2. 26 - 35
- ☐ 3. 36 - 45
- ☐ 4. 46 - 55
- ☐ 5. 56 ve üst yaşlar

4. Sahip olduğunuz akademik unvanınız:

- ☐ 1. Profesörlük
- ☐ 2. Doçentlik
- ☐ 3. Doktora
- ☐ 4. Yüksek Lisans (ihtisas öğrenimi)
- ☐ 5. Lisans (müzik öğretmenliği)
- ☐ 6. Başka (Lütfen belirtiniz).....

5. Viyolonsel öğretmenliğindeki kıdeminiz:

- () 1. 5 yıl ve daha az
- () 2. 6 - 15 yıl
- () 3. 16 - 25 yıl
- () 4. 26 - 35 yıl
- () 5. 36 ve daha fazla

I.ÖĞRENCİYİ ÖĞRENMEYE HAZIRLAMA

1. Viyolonsel öğretiminde oturuş ve tutuşta öğrencinin dikkatini kendi çalgınızda ne ölçüde toplayabiliyorsunuz?

- () 1. Tamamen
- () 2. Büyük ölçüde
- () 3. Kısmen
- () 4. Çok az
- () 5. Hiç

2. Viyolonsel öğretiminde tel değiştirirken öğrencinin karşılaşacağı sorunlar gidermek için, müzik kitaplığından ne ölçüde yararlanabiliyorsunuz?

- () 1. Tamamen
- () 2. Büyük ölçüde
- () 3. Kısmen
- () 4. Çok az
- () 5. Hiç

II.ÖĞRENCİYE YOL GÖSTERME, İP UÇLARI VERME

3. Viyolonsel öğretimi legato tekniğinin kavranmasında öğrencide öğrenme eksiklik ve güçlüklerini, zamanında belirleyip düzeltmeyi ne ölçüde uygulayabiliyorsunuz?

- () 1. Tamamen
- () 2. Büyük ölçüde
- () 3. Kısmen
- () 4. Çok az
- () 5. Hiç

4. Viyolonsel öğretimi detaşe (detache) tekniğinin kavranmasında, öğrenciye nasıl bir planlama ile çalışacağını ne ölçüde anlatıyorsunuz?

- () 1. Tamamen
- () 2. Büyük ölçüde
- () 3. Kısmen
- () 4. Çok az
- () 5. Hiç

5. Viyolonsel öğretimi martele (martelè) tekniğinin kavranmasında, öğrencinin öğrenme güçlüklerini zamanında belirleyerek, yol göstermek için yardımcı çalgı metotlarından ne ölçüde yararlanabiliyorsunuz?

- () 1. Tamamen
- () 2. Büyük ölçüde
- () 3. Kısmen
- () 4. Çok az
- () 5. Hiç

III. ÖĞRENCİNİN ÖĞRENMEYE KATILIMINI SAĞLAMA

6. Viyolonselde ses gürlüğünü azaltarak çalabilmeyi kavratırken, bir önce ve bir sonra işlenecek konular arasında amaca dönük davranışları ne ölçüde kazandırabiliyorsunuz?

- () 1. Tamamen
- () 2. Büyük ölçüde
- () 3. Kısmen
- () 4. Çok az
- () 5. Hiç

7. Viyolonselde ses gürlüğünü aynı tutarak çalarken, öğrencinin güven kazanması için eşlik ederek birlikte seslendirme yöntemini ne ölçüde kullanabiliyorsunuz?

- () 1. Tamamen
- () 2. Büyük ölçüde
- () 3. Kısmen
- () 4. Çok az
- () 5. Hiç

8. Viyolonselde ses gürlüğünü artırarak çalarken, öğrencinin algılama düzeyini geliştirmek için çalışılan etütlerin ezbere çaldırılmasını ne ölçüde istiyorsunuz?

- () 1. Tamamen
- () 2. Büyük ölçüde
- () 3. Kısmen
- () 4. Çok az
- () 5. Hiç

IV. ÖĞRENCİYE PEKİŞTİREÇLER VERME, ÖĞRENMEYİ PEKİŞTİRME

9. Viyolonsel öğretilirken yayın iki telde kullanılmasında, yapılan yanlışlıkları düzelterip, eksiklikleri ne ölçüde tamamlayabiliyorsunuz?

- () 1. Tamamen
- () 2. Büyük ölçüde
- () 3. Kısmen
- () 4. Çok az
- () 5. Hiç

10. Viyolonsel öğretimi spikato (spiccato) tekniği kavratılırken, davranışları gözleyip ne ölçüde pekiştireç verebiliyorsunuz?

- () 1. Tamamen
- () 2. Büyük ölçüde
- () 3. Kısmen
- () 4. Çok az
- () 5. Hiç

11. Viyolonsel öğretimi sotiye (sautille) tekniğinin kavranmasında, öğrenilenleri pekiştirmek için çalınan yapıtlarla (sonat, konçerto) sağlam bir teknik kazandırmayı ne ölçüde amaçlıyorsunuz?

- () 1. Tamamen
- () 2. Büyük ölçüde
- () 3. Kısmen
- () 4. Çok az
- () 5. Hiç

V.ÖĞRENCİYE ÖĞRENMENİN SONUCUNA İLİŞKİN BİLGİ (DÖNÜT)

VERME

12. Viyolonsel öğretiminde baş parmağın kullanıldığı pus (pouce) pozisyonun kavranmasında, yayı tele sürterek çalarken öğrencinin çalgıyı tanıyabilme için öğretilen bilgiler arasında benzer ya da farklı yönleri ne ölçüde belirtiyorsunuz?

- ☐ 1. Tamamen
- ☐ 2. Büyük ölçüde
- ☐ 3. Kısmen
- ☐ 4. Çok az
- ☐ 5. Hiç

13. Viyolonsel öğretiminde baş parmağın kullanıldığı pus (pouce) pozisyonun kavranmasında, yayı tele düşürerek çalarken, öğrenilen bilgileri nerede, ne zaman, nasıl kullanabileceğini öğrenciye ne ölçüde anlatıyorsunuz?

- ☐ 1. Tamamen
- ☐ 2. Büyük ölçüde
- ☐ 3. Kısmen
- ☐ 4. Çok az
- ☐ 5. Hiç

14. Viyolonsel öğretimi flajöle (flageolet) tekniğinin kavranmasında, yapılan davranışın sonunda başarı ve başarısızlık durumunu öğrenciye ne ölçüde anlatıyorsunuz?

- ☐ 1. Tamamen
- ☐ 2. Büyük ölçüde
- ☐ 3. Kısmen
- ☐ 4. Çok az
- ☐ 5. Hiç

**VI. ÖĞRENCİDE ÖĞRENME EKSİKLİKLERİNİ GİDERME,
YANLIŞLIKLARINI DÜZELTME VE ÖĞRENEMEDİKLERİNİ YENİDEN
ÖĞRETME**

15. Viyolonsel öğretiminde titreşimli (vibratolu) çalmayı kavratırken, yanlış üretilen seslerde hemen uyarıda bulunup, öğrenme eksikliklerini giderici bilgileri ne ölçüde verebiliyorsunuz?

- ☐ 1. Tamamen
- ☐ 2. Büyük ölçüde
- ☐ 3. Kısmen
- ☐ 4. Çok az
- ☐ 5. Hiç

16. Viyolonsel öğretimi pizikato (pizzicato) tekniğinin kavranmasında öğrenemedikleri bilgileri hangi kaynaklardan yararlanacağını öğrenciye ne ölçüde anlatıyorsunuz?

- ☐ 1. Tamamen
- ☐ 2. Büyük ölçüde
- ☐ 3. Kısmen
- ☐ 4. Çok az
- ☐ 5. Hiç

17. Viyolonsel öğretiminin süslemeli çalma şekillerinden çarpma'nın kavranmasında, verilecek ödevi hazırlayabilmesi için yeterli örnekleri ne ölçüde gösteriyorsunuz?

- ☐ 1. Tamamen
- ☐ 2. Büyük ölçüde
- ☐ 3. Kısmen
- ☐ 4. Çok az
- ☐ 5. Hiç

18. Viyolonselde süslemeli çalma şekillerinden mordan'ın kavranması için, öğrencinin çaldığı etütlerdeki sorunları çözümleyebilmesine ne ölçüde yardımcı olabiliyorsunuz?

- () 1. Tamamen
- () 2. Büyük ölçüde
- () 3. Kısmen
- () 4. Çok az
- () 5. Hiç

19. Viyolonselde süslemeli çalma şekillerinden trıl (tr.)'in kavranmasında, öğrenciye bir çalışma metodu göstererek onun çalışmalarını ve gelişmesini ne ölçüde kontrol ediyorsunuz?

- () 1. Tamamen
- () 2. Büyük ölçüde
- () 3. Kısmen
- () 4. Çok az
- () 5. Hiç

VII. ÖĞRENCİYE ÖĞRENDİĞİ DAVRANIŞIN KULLANILMASINA İLİŞKİN ÖĞÜT VE ÖNERİLERDE BULUNMA

20. Viyolonsel öğretimi glisando (glissando) tekniğinin kavranmasında, öğrencinin öğrenme güçlüklerini göz önüne alarak öğrendiği tekniği nerede kullanacağını ne ölçüde gösteriyorsunuz?

- () 1. Tamamen
- () 2. Büyük ölçüde
- () 3. Kısmen
- () 4. Çok az
- () 5. Hiç

21. Viyolonsel öğretiminde teknik çalışmalar sonucunda öğrenilen davranışları etüt ve eser çalmada isabetli kullanması için en ölçüde öğüt ve önerilerde bulunuyorsunuz?

- () 1. Tamamen
- () 2. Büyük ölçüde
- () 3. Kısmen
- () 4. Çok az
- () 5. Hiç

22. Anaçalgı viyolonsel dersinde uyguladığınız yöntemlerde, öğrenciye bir davranışı kazandırma için genellikle aşağıdakilerden hangi yolu izlemektesiniz?

- () 1. Güdüleme/açıklayıp gösterip örnek verme/yaptırma uygulatma
- () 2. Güdüleme/açıklayıp gösterip örnek verme/yaptırıp uygulatma/ yapılanı denetleme ve pekiştireç verme
- () 3. Güdüleme/açıklayıp gösterip örnek verme/yaptırıp uygulatma/yapanı denetleyip pekiştireçler verme/yapılan yanlışlıkları düzeltip eksiklikleri tamamlama
- () 4. Güdüleme/açıklayıp gösterip örnek verme/yaptırıp uygulatma/yapanı denetleyip pekiştireçler verme/yapılan yanlışlıkları düzeltip eksiklikleri tamamlama/öğrenilenleri pekiştirmeyi sağlama ve nerede, ne zaman, nasıl kullanabileceğine dair öğrenciyi aydınlatma
- () 5. Hiç

23. Anaçalgı viyolonsel öğretiminde uyguladığınız öğretim yöntem ve tekniklere önerileriniz...

(Lütfen belirtiniz).....

24. Anaçalgı viyolonsel öğretiminde uyguladığınız yöntem ve tekniklerin geliştirilmesine ilişkin önerileriniz...

(Lütfen belirtiniz).....

[illegible]

25. Anaçalgı viyolonsel öğretiminde uyguladığınız yöntem ve tekniklerde kullanılan alıştırma, etüt, yapıt gibi araçların geliştirilmesine önerileriniz...

(Lütfen belirtiniz).....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

TEŞEKKÜRLER

TÜRKİYE'DE EĞİTİM FAKÜLTELERİ MÜZİK EĞİTİMİ BÖLÜMLERİNDE

VİYOLONSEL ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN YÖNTEM VE TEKNİKLERİN

ÖĞRENCİYE YANSIMASI

VİYOLONSEL ÖĞRENCİLERİNİN GÖRÜŞ VE DÜŞÜNCELERİNE

YÖNELİK UYGULANAN

ANKET

Form: B

Şubat 1991-ANKARA

AÇIKLAMA

Bu anket, “Türkeyi’deki Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlelerinde Viyolonsel Öğretiminde Kullanılan Yöntem ve Tekniklerin Öğrenciye Yansıması” konulu, yapılmakta olan bir araştırmaya temel olacak bilgilerden bir bölümünü toplamak için hazırlanmıştır.

Bu anketle toplanacak bilgiler, yapılmakta olan bu araştırma dışında herhangi bir maksatla kullanılmayacak, anketi cevaplayanlara ilişkin her türlü bilgi gizli tutulacaktır.

Bu anketin amacına ulaşmasının, ankette kapsanan soruların eksiksiz olarak ve içtenlikle cevaplandırılmasına bağlı olduğunu takdir edersiniz.

İlginiz ve yardımlarınız için teşekkür eder, saygılar sunarım.

A.Gürsan SARAÇ

Araştırmacı

YÖNERGE

Bu araştırma için hazırlanan ankette çoktan seçmeli ve açık uçlu sorular yer almaktadır. Çoktan seçmeli soruların altında yer alan seçeneklerin sizce uygun olanını seçerek numarasının önündeki parantez () içine çarpı işaretini (X) koyarak belirtiniz.

Ankette derecelendirilmiş ölçek üzerinde belirlenen seçeneklere göre, cevaplandırılacak sorular için kullanılan seçenekler ve ölçek değerleri: Tamamen (1); büyük ölçüde (2); kısmen (3); çok az (4); hiç (5); gibidir.

Ankette verilecek cevaplara, konu hakkındaki görüşlerinizin olduğu gibi yansıtılması beklenmektedir.

KİŞİSEL BİLGİLER

1. Viyolonsel öğrenimi gördüğünüz Müzik Eğitimi Bölümü'nün bağlı olduğu

Fakülte:

- ☐ 1. G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi
- ☐ 2. M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi
- ☐ 3. D.E.Ü. Buca Eğitim Fakültesi
- ☐ 4. U.Ü. Eğitim Fakültesi
- ☐ 5. S.Ü. Eğitim Fakültesi

2. Cinsiyetiniz:

- ☐ 1. Kadın
- ☐ 2. Erkek

3. Yaşınız:

- ☐ 1. 18 ve daha genç
- ☐ 2. 19 - 22
- ☐ 3. 23 - 25
- ☐ 4. 26 - 29
- ☐ 5. 30 ve daha fazla

4. Müzik Eğitimi Bölümüne girmeden önce bitirdiğiniz orta öğretim kurumu:

- ☐ 1. Lise
- ☐ 2. Öğretmen Lisesi
- ☐ 3. Kolej
- ☐ 4. Meslek Lisesi
- ☐ 5 Başka (Lütfen belirtiniz).....

5. Sürekli kullanabileceğiniz bir çalgınız var mı?

- ☐ 1. Evet
- ☐ 2. Hayır

I. ÖĞRETİMDE ÖĞRENMEYE HAZIRLANMA

1. Viyolonsel öğretiminde oturuş ve tutuş durumu gösterilirken dikkatinizi ne ölçüde toplayabiliyorsunuz?

- ☐ 1. Tamamen
- ☐ 2. Büyük ölçüde
- ☐ 3. Kısmen
- ☐ 4. Çok az
- ☐ 5. Hiç

2. Viyolonsel öğretiminde tel değiştirirken karşılaşacağınız sorunları gidermek için müzik kitaplığından ne ölçüde yararlanabiliyorsunuz?

- ☐ 1. Tamamen
- ☐ 2. Büyük ölçüde
- ☐ 3. Kısmen
- ☐ 4. Çok az
- ☐ 5. Hiç

II. ÖĞRETİMDE YOL GÖSTERME, İP UÇLARI VERME

3. Viyolonsel öğretimi legato tekniği kavratılırken, öğrenme eksiklik ve güçlükleriniz zamanında ne ölçüde belirlenip düzeltilebiliyor?

- ☐ 1. Tamamen
- ☐ 2. Büyük ölçüde
- ☐ 3. Kısmen
- ☐ 4. Çok az
- ☐ 5. Hiç

4. Viyolonsel öğretimi detaşe (detache) tekniği kavratılırken, nasıl bir plânlama ile çalışacağınız ne ölçüde anlatılıyor?

- ☐ 1. Tamamen
- ☐ 2. Büyük ölçüde
- ☐ 3. Kısmen
- ☐ 4. Çok az
- ☐ 5. Hiç

5. Viyolonsel öğretimi martelet (martelé) tekniği kavratılırken, öğrenme güçlükleriniz zamanında belirlenerek yardımcı çalgı metotlarından size ne ölçüde yol gösteriliyor?

- ☐ 1. Tamamen
- ☐ 2. Büyük ölçüde
- ☐ 3. Kısmen
- ☐ 4. Çok az
- ☐ 5. Hiç

III. ÖĞRETİMDE ÖĞRENMEYE KATILIMINIZIN SAĞLANMASI

6. Viyolonselde ses gürlüğünü azaltarak çalabilmeyi kavrarken bir önce ve bir sonra işlenecek konular arasında amaca dönük davranışları ne ölçüde kazanabiliyorsunuz?

- ☐ 1. Tamamen
- ☐ 2. Büyük ölçüde
- ☐ 3. Kısmen
- ☐ 4. Çok az
- ☐ 5. Hiç

7. Viyolonselde ses gürülüğünü aynı tutarak çalarken, güven kazanmanız için eşlik ederek birlikte seslendirme yöntemi ne ölçüde kullanılıyor?

- ☐ 1. Tamamen
- ☐ 2. Büyük ölçüde
- ☐ 3. Kısmen
- ☐ 4. Çok az
- ☐ 5. Hiç

8. Viyolonselde ses gürülüğünü artırarak çalarken, algılama düzeyinizi geliştirmek için çalışılan etütler ne ölçüde ezber çaldırılıyor?

- ☐ 1. Tamamen
- ☐ 2. Büyük ölçüde
- ☐ 3. Kısmen
- ☐ 4. Çok az
- ☐ 5. Hiç

IV.ÖĞRETİMDE PEKİŞTİREÇLER ALMA, ÖĞRENMEYİ PEKİŞTİRME

9. Viyolonsel öğretiminde yayı iki telde kullanırken, yaptığınız yanlışlıklar düzeltilip eksikleriniz ne ölçüde tamamlanıyor?

- ☐ 1. Tamamen
- ☐ 2. Büyük ölçüde
- ☐ 3. Kısmen
- ☐ 4. Çok az
- ☐ 5. Hiç

10. Viyolonsel öğretimi spikato (spiccato) tekniği kavratılırken, davranışlarınızın gözlenmesinde ne ölçüde pekiştireç alabiliyorsunuz?

- ☐ 1. Tamamen
- ☐ 2. Büyük ölçüde
- ☐ 3. Kısmen
- ☐ 4. Çok az
- ☐ 5. Hiç

11. Viyolonsel öğretimi sotiye (sautille) tekniği kavratılırken, öğrendiklerinizin pekişmesi için yapıtlarla (sonat, konçerto) sağlam bir teknik kazanmayı ne ölçüde amaçlıyorsunuz?

- ☐ 1. Tamamen
- ☐ 2. Büyük ölçüde
- ☐ 3. Kısmen
- ☐ 4. Çok az
- ☐ 5. Hiç

V. ÖĞRETİMDE ÖĞRENMENİZİN SONUCUNA İLİŞKİN BİLGİ (DÖNÜT)

ALMA

12. Viyolonselde beş parmağın kullanıldığı pus (pouce) pozisyonu kavratılırken, yayı tele sürterek çalmada, çalgıyı tanıyabilmeniz için, öğrenilen bilgiler arasında benzer ya da farklı yönleri ne ölçüde alabiliyorsunuz.

- ☐ 1. Tamamen
- ☐ 2. Büyük ölçüde
- ☐ 3. Kısmen
- ☐ 4. Çok az
- ☐ 5. Hiç

13. Viyolonselde baş parmağın kullanıldığı pus (pouce) pozisyonu kavratılırken, yayı tele düşürerek çalmada, öğrenilen bilgileri nerede, ne zaman, nasıl kullanılacağı size ne ölçüde anlatılıyor?

- () 1 Tamamen
- () 2. Büyük ölçüde
- () 3. Kısmen
- () 4. Çok az
- () 5. Hiç

14. Viyolonsel öğretimi flajöle (flageolet) tekniği kavratılırken, yaptığınız davranışın sonunda başarı ve başarısızlık durumu size ne ölçüde anlatılıyor?

- () 1. Tamamen
- () 2. Büyük ölçüde
- () 3. Kısmen
- () 4. Çok az
- () 5. Hiç

VI. ÖĞRETİMDE ÖĞRENME EKSİKLİKLERİNİZİ GİDERME, YANLIŞLIKLARINIZI DÜZELTME VE ÖĞRENEMEDİKLERİNİZİ YENİDEN ÖĞRENME

15. Viyolonsel öğretiminde titreşimli (vibratolu) çalma kavratılırken, yanlış üretilen seslerde hemen uyarıda bulunup, öğrenme eksikliklerinizi giderici bilgileri ne ölçüde alabiliyorsunuz?

- () 1. Tamamen
- () 2. Büyük ölçüde
- () 3. Kısmen
- () 4. Çok az
- () 5. Hiç

16. Viyolonsel öğretimi pizzicato (pizzicato) tekniği kavratılırken, öğrenemediğiniz bilgileri, hangi kaynaklardan bulacağınız size ne ölçüde anlatılıyor?

- ☐ 1. Tamamen
- ☐ 2. Büyük ölçüde
- ☐ 3. Kısmen
- ☐ 4. Çok az
- ☐ 5. Hiç

17. Viyolonselde süslemeli çalma şekillerinden çarpma kavratılırken, alacağınız ödevi hazırlamada size yeterli örnekler ne ölçüde gösteriliyor?

- ☐ 1. Tamamen
- ☐ 2. Büyük ölçüde
- ☐ 3. Kısmen
- ☐ 4. Çok az
- ☐ 5. Hiç

18. Viyolonselde süslemeli çalma şekillerinden mordan kavratılırken, çaldığınız etütlerdeki sorunları çözümleyebilmenize ne ölçüde yardımcı olunabiliyor?

- ☐ 1. Tamamen
- ☐ 2. Büyük ölçüde
- ☐ 3. Kısmen
- ☐ 4. Çok az
- ☐ 5. Hiç

19. Viyolonselde süslemeli çalma şekillerinden tril (tr.) kavratılırken, size bir çalışma metodu gösterilerek, uygulamalarınızın gelişmesi ne ölçüde kontrol ediliyor?

- () 1. Tamamen
- () 2. Büyük ölçüde
- () 3. Kısmen
- () 4. Çok az
- () 5. Hiç

**VII.ÖĞRETİMDE ÖĞRENDİĞİNİZ DAVRANIŞIN KULLANILMASINA
İLİŞKİN ÖĞÜT VE ÖNERİLERDE BULUNULMASI**

20. Viyolonsel öğretimi glisando (glissando) tekniği kavratılırken, öğrenme güçlükleriniz göz önüne alınarak, öğrendiğiniz tekniğin nerede kullanılacağı ne ölçüde gösteriliyor?

- () 1. Tamamen
- () 2. Büyük ölçüde
- () 3. Kısmen
- () 4. Çok az
- () 5. Hiç

21. Viyolonsel öğretiminde teknik çalışmalar sonucunda öğrendiğiniz davranışları, etüt ve yapıt çalmada isabetli kullanmanız için ne ölçüde öğüt ve öneriler alıyorsunuz?

- () 1. Tamamen
- () 2. Büyük ölçüde
- () 3. Kısmen
- () 4. Çok az
- () 5. Hiç

24. Anaçalgı viyolonsel öğretiminde uygulanan yöntem ve tekniklerin geliştirilmesine ilişkin önerileriniz...

(Lütfen belirtiniz).....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

25. Anaçalgı viyolonsel öğretiminde uygulanan yöntem ve tekniklerde kullanılan alıştırmalar, etüt, yapıt... gibi araçların geliştirilmesine önerileriniz...

(Lütfen belirtiniz).....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

TEŞEKKÜRLER

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞI

E-28

Sayı : B.30.2.GÜN.0.36.00.00/02. /557

11 SUBAT 1992
Ankara,

Konu : A.Gürsan SARAÇ'ın Tez
Çalışması Hk.

G.Ü.FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İLGİ : 13.5.1991 tarih ve 150/91-884 sayılı yazınız ;

Enstitünüz Müzik Eğitimi Anabilim/Anasanat Dalı Yüksek Lisans öğrencilerinden A.Gürsan SARAÇ'ın, Fakültemiz Müzik Eğitimi Bölümünde "Türkiye'de Eğitim Fakülteleri, Müzik Eğitimi Bölümlerinde, Viyolonsel Öğretiminde Kullanılan Yöntem ve Tekniklerin Öğrenciye Yansıması" konulu bir tez çalışması yapması Dekanlığımızca uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini saygılarımla rica ederim.

Prof.Dr. Reşat GENÇ
D E K A N

F.C. MARMARA ÜNİVERSİTESİ
ATATÜRK EĞİTİM FAKÜLTESİ
DEKANLIK

13 HAZİRAN 1991

GÜNÜ :
SAYI : 10.DYİ.300/ 2342
KONU : Anket çalışması hk.

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

İLGİ : 13.5.1991 tarih ve 150/91-1884 sayılı yazınız.

Enstitünüz Müzik Eğitimi Anasanat Dalı Yüksek Lisans öğrenciniz A.Gürsan SARAÇ'ın tez çalışması için araştıracağı "Türkiye'de Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Viyolonsel Öğretiminde Kullanılan Yöntem ve Tekniklerin Öğrenciye Yansıması" konulu anket çalışmasını; öğretim yılımızın sona ermekte olması nedeniyle 1991-1992 öğretim yılı başından itibaren Fakültemiz Müzik Eğitimi Bölümünde yapması uygun görülmüştür.

Gereği için bilgilerinizi arz ve rica ederim.

Prof.Dr.Ali ÇIRPICI

DEKAN V.

T.C
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
Buca Eğitim Fakültesi Dekanlığı

SAYI : 0901.Öğr.İşl.500/

KONU : A.Gürsan SARAÇ.

31.05.91* 03419

Buca - İZMİR

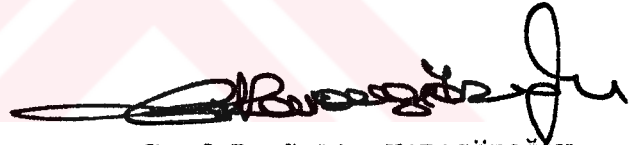
/ /19

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne,
ANKARA

İLGİ : 14.5.1991 tarih ve 150/91-1884 sayılı yazınız.

Enstitünüz Müzik Eğitimi Anasanat Dalı Yüksek Lisans öğrencisi A.Gürsan SARAÇ'ın Tez çalışması için Fakültemiz Müzik Eğitimi Bölümünde anket çalışması yapması uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi rica ederim.

Prof.Dr.Galip KARAGÖZOĞLU
DEKAN

T. C.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ

E-31

Sayı : 2502-02-020/2/2/

Bursa

Konu : Gürsan SARAÇ.

184 HAZİRAN 1991

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE
ANKARA

İLGİ: 14.5.1991 tarih ve 150-91-1884 sayılı yazınız.

Enstitünüz Müzik Eğitimi Anasanat Dalı Yüksek Lisans öğrencisi A.Gürsan SARAÇ'ın Tez Çalışması için Fakültemiz Müzik Eğitimi Bölümünde anket yapması Dekanlığımızca uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof.Dr.Ulviye ÖZER
Dekan

Bölüm : Yazı İşleri

42099 - Konya, ..3../.6../1991.

Sayı : 23.280/771 - 958

Konu :

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE
ANKARA

İLGİ: 14.05.1991 tarih ve 150/91-1884 sayılı yazınız.

Enstitünüz Müzik Eğitimi Anasanat Dalı Yüksek Lisans öğrencisi A.Gürsan SARAÇ'ın tez çalışması için araştıracağı "Türkiye'de Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Viyolonsel Öğretiminde Kullanılan Yöntem ve Tekniklerin Öğrenciye Yansıması" konusunda Fakültemizde yapacağı anket çalışması uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini saygılarımla rica ederim.

Prof. Dr. Saim SAKAOĞLU
DEKAN

ÖZ GEÇMİŞ

ÖZ GEÇMİŞ

A.Gürsan SARAÇ

1966 yılında Ankara'da doğdu.

1977 yılında Polatlı 13 Eylül İlk okulunu bitirdi.

1980 yılında Polatlı Cumhuriyet Orta okulunu bitirdi.

1984 yılında Gebze Ziraat Meslek Lisesinden mezun oldu.

1984 yılında G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü'ne girdi.

1988 yılında G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü'nden mezun oldu.

1989 yılında Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nın açtığı Yüksek Lisans programına başlayan A. Gürsan SARAÇ, Ankara'nın Polatlı ilçesinde ikâmet etmektedir.

Lâtif DEMİR

S.S.K.Blokları No:61/14

06200 Lalegül/ANKARA

Tel: 335 72 64